

TURAI HÍRLAP

KULTURÁLIS-KÖZÉLETI HAVILAP

1998. DECEMBER

**A TURAI HÍRLAP MINDEN KEDVES OLVASÓJÁNAK
ÁLDOTT, BÉKÉS KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS ÖRÖMTELI,
MINDANNYIUNK MEGELÉGEDÉSÉT SZOLGÁLÓ ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁNUNK!**

*Adjon Isten ami nincs
Az új esztendőben!
Így énekelt Arany János
Rég elmúlt időben.
Adjon Isten ami nincsen,
Én sem kérek másat!
Hogy mi nincsen,
Nem kell ahhoz semmi magyarázat.*

*Minden ember maga tudja,
Mi néki hiányos,
Azért kérte azt mi nincsen
A jó Arany János.
Ami meg van, bolond kéri,
Meg a telhetetlen,
Kérjük hát csak ami nincsen
Egyezzünk meg ebben.*

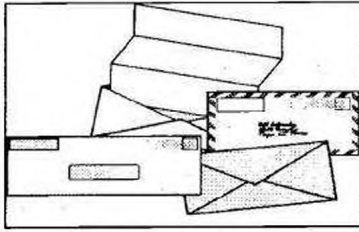

*Kevés a van, sok a nincsen,
Ma is miként régen.
De a sok közt, hogy egy nincsen,
Rettentő nagy szégyen.
Nincs szeretet a szívekben,
Ez a legfőbb nincsen.
Szeretetet a szívekbe,
Ezt adjon az Isten!*

(Benedek Elek)

LAPUNK TARTALMÁBÓL

Megalakultak a képviselő-testület bizottságai ☘ A rendőrség nyomában
40 év atyai öröksége – Ünnepel a Petőfi Múzeum ☘ Sára Sándor 65 éves
Van-e szükség gyermekszervezetekre? ☘ Tájékoztató a háziorvosi rendelőről
Művelődési ház évváró 1998 ☘ Turai foci körkép

Tisztelt Választópolgárok! Turai Lakosok!

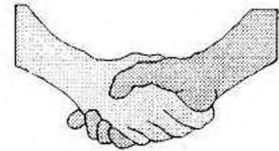
Mint ismeretes képviselőjelöltként részt vettem az 1998. október 18-án megtartott önkormányzati választásokon, ahol az Önök jóvoltából 709 érvényes szavazatot kaptam. Amikor most a Turai Hírlap hasábjain keresztül megköszönöm bizalmukat, szeretnék néhány gondolatot szólni múltammal kapcsolatban. Köztudott, hogy 1985-ben nyitottam meg a Tancsics Mihály úti, TSZ tulajdonában lévő kocsmámat, ahol nagyon sok emberrel találkoztam, és akkori lehetőségeinkhez képest próbáltuk formálni barátaimmal együtt a község arculatát. Ezekben az időkben vetődtek fel a falunk múltjával kapcsolatos kérdések, melyekre sajátos választ kívántunk adni. Ekkor végeztek ásatásokat a község határában, amely egyre elmélyültebb munkára ösztönzött minket. Személyesen jártam el a megyei és országos levéltárakba, valamint kutatásaim során segítséget kértem a turai plébános atyától és Szarvas Lászlótól is, akik ebben sok útmutatást adtak. Nemsokára körvonalazódott a leendő turai címer (pecsét lenyomat alapján) és ezt követően a borozó cégtáblájába került be. Ez a cégtábla benne a címerrel több, mint 10 éven keresztül volt látható és még a mai napig is megvan. Meglepődve olvastam az 1998-as a Turai Hírlap Választási különszámában, hogy Kálna Tibor „főbb gyakorlati alkotásai” közé sorolta a turai címer megalkotását. Ezt az állítását kétségbe kell vonjam, mert a „Jónás-Kálna” féle címer alapjait én tettem közzé és legalább 5 évvel előbb tartam a nyilvánosság elé. Mindezt azért írtam le, hogy az igazságot megvilágítsam. És a tények olykor árnyékos oldala is napvilágra kerüljön.

Tisztelettel: Darányik Árpád Főnök

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS AZ ÁRVÍZKÁROSULTAK MEGSEGÍTÉSÉÉRT...

Tura Nagyközség Önkormányzata szeretné megköszönni a Turai Hírlap hasábjain keresztül a lakosság támogatását és segítségét. A Plébános atyának külön köszönjük a karitatív gyűjtésben vállalt kiemelkedő szerepét, továbbá azt, hogy a cserkészház helyét biztosított a nagy számban érkező adományoknak. A kárpátaljai árvízkárosult magyarok megsegítésére szervezett akcióban nagyon sokan vettek részt, amelynek eredményeképpen élelmiszereket, tisztálkodószereket, gyógyszereket, valamint ruhákat, cipőket, takarókat tudunk eljuttatni a Kárpátaljai Ferences Misszió segítségével a rászorulóknak.

A Szervezők

Tájékoztató a képviselő-testület 1998. november 17-i soron kívüli üléséről

I./ Soron kívüli ülésen tárgyalta meg a képviselő-testület a **hőforrás hasznosításához szükséges tanulmányterv készítésre önrész biztosítása** című napirendet. A polgármester elmondta, hogy központilag támogatják a gyógy- és termáلتurizmus fejlesztését. Pályázatokat lehet benyújtani 1998. november 30-ig a termálfürdők vízhasznosítást, vízminőséget javító technológiai berendezések korszerűsítésére - ideértve a kútrehabilitációt és a kutak szakszerű kiképzését is. Vissza nem térítendő támogatást adnak a költségek 70 %-áig. A kút állapota sokak előtt ismert. Ahhoz, hogy használható legyen a kút, rendbe kell tenni. A képviselő-testület egyetértett a hőforrás kút rehabilitációjával, a kút vízének ásvány- és gyógyvízzé minősítési eljárása lefolytatásával és a megvalósíthatósági tanulmányterv készítésével az Alsó-Galga menti kistérségre vonatkozóan gyógyfürdő és strand, rekreációs termálfalu, gyógyüdülő megvalósítása tárgyában. Egyetértett továbbá azzal, hogy a "Turisztikai Célelőirányzat a gyógy- és termáلتurizmus fejlesztésére kiírt pályázatán - a fenti témákkal - vissza nem térítendő támogatások elnyerésére pályázzon a hivatal. A beruházások bekerülési költségeinek 30 %-át, mint önerőt 1999. és 2000. években a képviselő-testület költségvetési rendeleteiben biztosítja, max. összesen 5 mFt-ot.

II./ napirendi pontként a képviselő-testület megalakult bizottságai létszámát bővítette ki nem képviselő tagokkal. A képviselő-testület bizottságai:

PÉNZÜGYI BIZOTTSÁG: elnöke: (Nagy) Tóth István (József A.u. 9.), tagjai: Tóth Zs. István (Szövetség u. 79.), Szilágyi László (Hősök útja 6.), Pásztor László (Radnóti u. 1.), nem képviselő tagjai: Nagyné Seres Terézia (Magdolna u. 30.), Lévai Józsefné (Kossuth L. u. 32.)

EGÉSZSÉGÜGYI- ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG: elnöke: Dr. Duliskovich Tibor (Kaszinó tér 1.), tagjai: Békési István (Radnóti u. 4.), Lakatos Gyula (Tavaszi u. 2.), Sára András (Kossuth L.u. 48.), nem képviselő tagjai: Ötvös Lászlóné (Rákóczi F. u. 54.), Meleg Andrásné (Széchenyi u. 36.), Tóth Józsefné (Kossuth L. u. 23.)

KULTURÁLIS-, OKTATÁSI-, ÉS SPORTBIZOTTSÁG: elnöke: Kálna Tibor (Dózsa Gy. u. 1.), tagjai: Pálinkás Ildikó (Zsámboki u. 16.), Békési István (Radnóti u. 4.), Kuti József (Bartók tér 15.), Gyenes László (Zsámboki u. 22.), Pásztor László (Radnóti u. 1.), nem képviselő tagjai: Gólya Istvánné (Rákóczi F. u. 68.), Seres Tünde (Bartók B. u. 45.), Fónagy Attiláné (Galgahévíz, Dobó u. 68.), Tóthné Horák Mária (Rákóczi F. u. 129.), Dolányi Anna (Vasút u. 20.)

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI- ÉS KÖRNYEZET-VEDELMI BIZOTTSÁG: elnöke: Kuti József (Bartók tér 15.), tagjai: Diós Csaba (Erdész u. 16.), Lakatos Gyula (Tavaszi u. 2.), Sára András (Kossuth L. u. 48.), Tóth Zs. István (Szövetség u. 79.), Pásztor László (Radnóti u. 1.), nem képviselő tagjai: Pásztor Gábor (Tabán út 18.), Tuka János (Munkácsy u. 11.), Kis András (Gábor Á. u. 5.)

PJné.

ÁTADTÁK, DE NEM MŰKÖDIK!

Van-e Turán rendőrség?

Egy évvel ezelőtt átadták Turán az önkormányzat által igényelt rendőrségi épületet. Az eltelt egy év alatt azonban az állampolgárok kevés „mozgást” láttak az épület környékén. Emiatt kérdések merültek fel bennünk, ezért meglátogattuk Aszódon a rendőrsöt. NEMES ISTVÁN rendőr őrnagy őrsparancsnokot kérdeztük a Turán megalakult rendőrállomásról.

- Értesültünk arról, hogy Turán rendőr-állomás alakult. Ez pontosan mikor történt?

- 1997. november 3-án a Pest megyei rendőrfőkapitány, Komáromi István vágta át a magyar nemzeti színű szalagot, mely a turai rendőrállomás megalakulását jelképezte.

- Hány tagja van ennek a „jelképes” rendőr-állomásnak?

- A korábbi KMB (Körzeti Megbízott) csoportnak megfelelően egy viszonylagos önállósággal működő 8-10 fős csoport van tervbe véve, mely elsősorban a területen lévő bűncselekmények, közrendvédelmi, közbiztonsági cselekményeket dolgozná fel, illetve vigyázna a rendre, őrködni.

- Meddig beszélhetünk erről jövő időben?

- Anikor a rendőrállomás gondolata megszületett, az 1996-ban elfogadott őrsprogramnak érvényesülnie kellett volna. Komoly fejlesztéseket kellett volna maga után vonnia. De mivel ez nem történt meg, elképzelhetetlennek tartom, hogy jövő év előtt bármilyen féle mozgolódás történne ebben az esetben.

- Mik ennek az okai?

- Ami a rendőrség számára nyilvánvalóan olcsóbb, az a már meglévő, jelenlegi őrsök fejlesztése. Tehát a rendőrségnek nem nagyon van pénze új beruházásokra. Természetesen, ahol nagyon indokolt, ott hozunk létre újabb őrsöket. Az aszódi rendőrőrs vonzáskörzetét figyelembe véve (földrajzi elhelyezkedés, bűnügyi fertőzöttség, veszélyeztetettség és közlekedés szempontjából) készítettünk egy ajánlást, mely alapján a kapitány úr leadott a megye felé egy tervezetet. Ennek megfelelően az aszódi őrs létszámát a jelenlegi duplájára kellene emelni. Tehát a másik ok az, hogy a terület nagyságához képest alacsony a létszám. A tervekben az szerepel, hogy a Galga mentén az összefogó, bűnügyi irányító szerepet Aszód visszakapja és

- tekintettel a földrajzi elhelyezkedésre - az ún. végpontokat (Tura, Galgamácsa-Väckisújfalu, Verség) meg kellene erősíteni. Valkó és Tura között ennek szellemében „versengés” folyt, hogy hova célszerű az őrsöt állítani. Végül is egy olyan döntés született, hogy „se itt, se ott, és mindenhol”. Tehát Valkón is megalakult egy KMB jellegű csoport és Turán is. Ez Turán önkormányzati pénzből valósult meg Tóth István polgármester közbenjárásával. Amikor az állomás alapítása szóba került, elmentünk és megnéztünk Turán több helyet is. Végül a D&D Vagyonvédelmi Kft. Irodájának tőszomszédságába került.

- Hogyan tudna végleges megoldást találni?

- Akkor tudnánk megoldani a problémát, - az elvi kérdést gyakorlativá változtatni - ha lenne pluszban 7-8 fő. Akkor ki tudnánk küldeni Turára 10 főt. Természetesen 1 fő csoportvezető lenne, akivel én állandó kapcsolatban lennék. Ha ez, ebben az értelemben véve megvalósulna, akkor még

nyomozót is küldenék ki. Tehát Turán csak akkor lesz ügyelet, ha a létszám meglesz. Ezért ez egy nagyon hosszú folyamat, és teljes egészében pénzkérdés. A jelenlegi létszám miatt szolgálatonként 4 fő, azaz 2 pár járőrözik a környéken. Ez azonban - idézőjelbe téve - a havi benzinpénzüinktől függ. Azonban azt mindenképpen szeretném leszögezni, hogy ez az

állomás megfelelő létszámmal, ténylegesen működni fog. Munkatársaink zöme nem az irodában, hanem a településen teljesítene majd szolgálatot.

- Milyen munkákat végeznek az említett járőröző rendőrök?

- Közlekedés-rendészet, közbiztonsági- és igazgatás-rendészet mellett nagyon sok bűnügyi munkát végzünk. De ezeket a feladatokat nagymértékben gátolja a megszabott km. Ezért sem nagyon lehet megoldani, hogy csak Turán legyen rendőr, mert emellett Aszódra reggel és este is be kell jönni eligazításra. Emiatt a járőr leginkább a Bag-Tura vonalon teljesít szolgálatot.

- Hány személygépkocsija van az aszódi rendőrségnek? Miből finanszírozza azok többi költségét?

- Három autónk van. Ebből egyet a rendőrség vett, egyet mi vásároltunk az alapítványunk bevételeiből, a harmadikat pedig egy biztosító-társaság. A finanszírozásról alapítványunk gondoskodik: a Polgármesteri Hivatalok fizetnek be összegeket, ill. amennyivel a vállalkozók segítenek. Erre az intézményre azért van szükség, mert sajnos, az új kormány még nem tudott segíteni anyagi problémáinkon.

- Milyen a kapcsolatuk a turai kastélyt is őrző D&D Vagyonvédelmi Kft-vel?

- Nagyon sok segítséget adnak nekünk, főleg a késő esti órákban, hiszen ők Turán állandóan jelen vannak. A mezőgazdasággal kapcsolatos lopások, valamint gyakran „családi drámák” helyszínére azonnal odaérnek.

- Mit tudna elmondani Tura nagyközség közbiztonsági helyzetéről?

- Az aszódi őrshez kapcsolódó települések közül Tura az egyetlen, amely évközben is rendszeresen kér beszámolót a rendőrség települést érintő munkájáról. Ezzel kapcsolatban elmondhatom, hogy az esedékes 1998. évi beszámolót az önkormányzat felé már megküldtem.

Megköszöntük az őrnagy úr tájékoztatását, aki minden Turai Lakosnak balesetmentes közlekedést és az ünnepek közeledtével kellemes ünnepeket kívánt.

Válóczyné Pásztor Szilvia és Válóczy Ákos

Tájékoztató TURA község KÖZBIZTONSÁGI HELYZÉTÉRŐL

A község területén 1998. évben ez idáig 63 bűncselekményt regisztráltunk. Ez a szám nagyobb mint az 1997. év hasonló időszakában 1997. évben októberig 54 bűncselekmény jutott a tudomásunkra. Természetesen figyelembe kell vegyünk azt, hogy a bűncselekmények egy jó része nem jut a tudomásunkra, melynek okai közül kiemelném elsősorban, hogy a biztosítási díjak megnövekedése miatt egyre többen lemondják azt – és így különösen a nem túl jelentős anyagi kárral járó lopásokat nem jelentik be. A másik oldalon az erőszakosan /személy ellen elkövetett bűncselekmények állnak: rablás, erőszakos közösülés stb... Itt pedig az elkövető fenyegetése ill. a fenyegetettség, mely sok esetben visszatartja a sértettet a feljelentéstől. Mindezeket figyelembe véve úgy érzem, hogy a nyilvánosságra nem kerülő események nem haladják meg a 20 %-ot. Figyelembe véve az előző évek adatait, 1994-ben 117, 1997-ben 61 bűncselekményt követtek el, úgy érzem, ma már Tura nem tartozik a kimondottan bűnügyileg fertőzött területek közé. Természetesen a népesség összetételét tekintve nem jelenti azt, hogy a terület a továbbiakban nem veszélyeztetett. Így a jövőben, mind a megelőzésben, mind pedig a felderítésben elfoglalt helye az első sorban van. Az elkövetett bűncselekmények mintegy 80 %-át teszik ki a vagyon elleni bűncselekmények, ezen belül elsősorban az intézmények és a családi házak sérelmére követik el a legtöbbet. Itt a korábbi évek tapasztalataihoz képest jelentős szerkezeti átalakulás ment végbe, hiszen azelőtt elsősorban a hétfégi házak vezették a sort. Ebben az évben eddig csupán 6 esetben történt bejelentés ilyen jellegű ügyben. El kell azonban mondanom, hogy ez nem kizárólag a mi érdemünk, hiszen a területen folyamatos szolgálatot teljesítő D&D Vagyonvédelmi Kft. Komolyan segíti munkánkat. Nagy segítség az is, hogy a lakossági bejelentések jó része is az ő közvetítésükkel jut el hozzánk, ami azt jelenti, hogy gyakorlatilag Tura egész területén mozognak, járőröznek. A községben korábban működő klasszikus értelemben vett KMB átalakult, ma már helyette gépkocsizó járőrök látják el ezt a feladatot is. Terveink szerint még az idén szeretnénk megnyitni Turán egy rendőrállomást, mely feltétlen jó hatással lenne a terület és a szomszédos területek közbiztonságára. Ez azonban még az ideiglenes létszám gondok miatt, nem fog menni teljes létszámmal. Remélhetőleg többek között ezt a gondot is megoldja majd a jelentős létszám és technikai fejlesztéssel járó 1999-ben induló őrprogram. Nagyon nagy várakozással tekintünk előre és reméljük, hosszú távon megoldódnak gondjaink, hiszen elsősorban a krónikus létszám ill. km-hiány az, ami meghatározza jelenlétünket a területen. A község területén 1998. eddig eltelt időszakában a balesetek száma jelentősen nem emelkedett: 1 halálos kimenetelű, 3 súlyos, 4 könnyű sérüléses és 6 anyagi káros. Sajnálatos a balesetek súlyossá-

gának növekedése. A balesetek okai gyakoriság szerint figyelmetlenség, gyorshajtás, elsőbbségi jog meg nem adása. A balesetek közel fele a délutáni órákra esik. Az okozók közül a személygépkocsi vezetőket emelhetjük ki 60% körüli részesedéssel. Sajnos még mindig nagyon sok eljárás folyik ittas járművezetés miatt, jóllehet a szükségesnél kevesebbet tudunk tartózkodni a térségben. Ennek ellensúlyozásaképpen a nyomozó kollégákkal (akik korábban közrendvédelmi, közlekedési területen dolgoztak) valamint szabadidős rendőrökkel célirányosan közlekedési akciókat tartunk, a térségben sajnos elég jó eredménnyel. A fentiek miatt a jövőben egyre inkább előtérbe kerül a területen elsősorban az ittas vezetők kiszűrése céljából végrehajtott helyi és központi elrendelésű akció. Az elmúlt esztendőben jelentős szemléleti változás ment végbe a társadalomban. Korábban elfogadott nézet volt, hogy a polgárok közbiztonságát kizárólag rendőrségi kérdésként kezelték, ezért a bűncselekményekkel szembeni védekezést csak a rendőrség feladatának tekintették. A polgárok egyre szélesebb köre tesz intézkedést vagyonának biztosítása érdekében. Fontos szerepet töltenek be a közbiztonság javítása érdekében azok a magáncégek, melyek objektumőrzésre, vagyonvédelemre, vagy személyvédelmi feladatokra specializálódtak. Itt említeném meg ismét a D&D Kft. munkatársainak korrekt magatartását, mellyel igazán kiérdemlik a község lakóinak tiszteletét és bizalmát. Munkánkhoz alkalomszerűen többször adtak nélkülözhetetlen segítséget. Úgy érzem, hogy igazán nem versenyben, hanem jól összedolgozva, egymást segítve tudunk dolgozni. Úgy érzem, hogy ezen a területen a telefonvonalak kiépítésével egy új versenyhelyzet fog kialakulni. A megszaporodott elővezetések száma azt mutatja, hogy az állampolgárok nem hajlandók befizetni a kiszabott pénz büntetéseket, pénzbírságokat és az elővezetések időpontjában sem tartózkodnak otthon, vagy nem tudunk bejutni a lakásba, így a sikertelen elővezetés a következő hónapban újra „viszszaköszön”, azt görgetjük magunk előtt. Célunk, az önkormányzattal kialakított jó kapcsolat további fejlesztése, valamint a munkánk szolgáltató jellegének lehetőség szerinti további fejlesztése, melyre az őrprogramban nyílik majd lehetőség. A községben kialakított új és korszerű nagybani zöldsgpiac megindulásával kapcsolatban a közrend, közbiztonság szempontjából az önkormányzattal megállapodtunk, ill. megállapodás született a vásárok biztosításával kapcsolatban is. A környék szórakozóhelyein a területileg illetékes Kereskedelmi Ellenőrrrel közösen a bejelentésektől és az önkormányzattól érkező igényektől függően fogunk a jövőben is ellenőrzéseket, razziákat tartani a bűncselekményt ill. szabálysértést elkövetők elfogása érdekében.

Aszód, 1998. október 24.

Nemes István rendőrszázados - őrparancsnok

RENŐRSÉGI FELVÉTELI TÁJÉKOZTATÓ

A Budapesti, a Csupaki, a Miskolci és a Szegedi Rendőr Szakközépiskola érettségire épülő 2 éves nappali tagozatos képzése során **RENŐR SZAKKÉPESÍTÉST AD**, mely a rendőrségen belül **TISZTHELYETTESI MUNKAKÖR** betöltésére jogosítja fel a végzett tanulókat.

Jelentkezési feltételek: betöltött 18. életév, de 23. életévnél nem idősebb, magyar állampolgárságú, büntetlen előéletű, fegyveres szolgálatot vállaló személy. **Jelentkezési határidő** 1999. január 1.

A felvételi vizsgák, vizsgálatok és ellenőrzések, a követelmények és az értékelés szempontjairól a fent említett szakközépiskolák tanulmányi osztályai adnak bővebb felvilágosítást. Személyesen érdeklődni a Gödöllői Rendőrkapitányság személyzeti kiemelt főelőadójánál lehet. ☎ 28/420-333/21026-os mellék

'98

óvodás és
kisiskolás
néptáncsoport

vezető:
Dolányi Anna

DECEMBER 27.
(vasárnap) 16 óra

turai ifjúsági
néptáncsoport

vezető:
Skuczi László

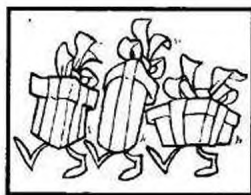
MÜVELŐDÉSI HÁZ
ÉVZÁRÓ '98

nyugdíjas klub
népdalköre:
Mosoly Együttes

vezető: Kuti Mihályné

turai
komédiások

vezető: Diligens Károlyné

turai népzene tagozat oktatói:

Unger Balázs
(cimbalom)
Rónai Zoltán
(hegedű)

kincses videókalendárium '98:
Benke István

fotókiállítás:
Seres Csilla

A GAJDOS zenekar és
MACZKÓ MÁRIA
lemezbemutató ünnepi
koncertje

turai
énekmondók
vezető:
Maczkó Mária

vendégek:

Brecz Annamária
(zongora)

Mosóczi Livia,
Széphalmi Zoltán:
néptáncosok

Bartók Béla
Műv. Ház TURAI

Belépődíj:
300 Ft

4 ÉV EGY MÚZEUM SZOLGÁLATÁBAN

DR. ASZTALOS ISTVÁN

„Egészen fiatalon kerültem Aszódra. Egy második hazára, egy második szülőföldre lettem itt, annál is inkább, mert a városépítés Rákosfalvát leradírozta a föld színéről, tehát ha én a szülőföldemre szeretnék menni, annak egy kis szegletébe, az nincsen már. Rákosfalva eltűnt. Tehát nekem nincsen szülőföldem. Miután nekem a szülőföldem elveszett, maradt a Galga mente és Aszód. Nagyon örülök neki, hogy erre vetett a pályám, erre vetett a jó sorsom, mert megismerhettem igaz magyarokat, nagyon kedves szlovákokat és nagyon szorgalmas németeket ezen a vidéken, és ez nagyon fontos. Én katolikus vagyok, de nagyon jó baráti viszonyban vagyok az itt élő evangélikusokkal, reformátusokkal. Olyan embereket ismertem meg a Galga vidéken, akikre nagyon jó érzéssel gondolok. Tulajdonképpen az iskolában Kovács Pista bácsi a lelkiatyám volt, mint igazgató. A múzeumi ill. népművelési munkában pedig Kovács László. Ők voltak azok, akik irányítottak, akik tisztességet és hitet adtak.” – hangzottak 1998. április 29-én Aszódon, a Művelődés Házában Dr. Asztalos István nyugalmazott múzeumigazgató emlékeket és érzéseket felidéző zárószavai a tiszteletére – mint múzeumalapítónak – rendezett ünnepi konferencián.

Az idén 40 éves fennállását ünneplő múzeumot ma már – mintegy öt éve – fia, Asztalos Tamás vezeti, aki kitalálta és megszervezte a jubileumi rendezvénysort. Jó érzést keltő tisztelgés ez a fiú és a szakember kolléga részéről az apa és múzeumi ember felé. Azon túl, hogy néhányan – Tóth István polgármester, Tóth Joszi bácsi nyugdíjas népművelő és jómagam a konferencián; Szilágyi Gáborné Mancsi néni, Takács Pali bácsi és a Galga Expedíciósok, néhány általános iskolás a kiállításmegnyitón – képviseltük településünket, úgy éreztem, Tura szűlesebb rétegeihez kötődik évtizedek óta Dr. Asztalos István, ami örömteli kötelezettséget is kell jelentsen számunkra. Községi lapunkon keresztül is életreszóló lenyomatot kell adjunk az utódoknak a Petőfi Múzeum és Tura - településünk fejlődését is meghatározó - több évtizedes jó kapcsolatáról. Mivel így év végén egyébként is számba veszi az ember végzett dolgait, beszélgetésre szólítottam meg apát és fiát külön-külön, melyhez a megfelelő helyszínt a megszokott múzeumi környezet biztosította.

- Hogyan vált Aszód és a Galga mente az igazgató úr szülőföldjévé?

- Elkerültem Aszódra tanítani és itt ragadtam. Megmondom őszintén, az életnek vannak nem mindig kiszámítható pontjai. Ha nem szüntetik meg a Pesti Tanárképző Főiskolát 1955-ben, akkor én ott maradok gyakorlatnoknak, tanársegédnek és akkor egész másképp megy az életem. De hát megszüntették, gyakorlóéveimet Aszódon töltöttem és diplomázás után itt ragadtam. A többi már jött magától. Először tanítottam, azután 1958-tól a múzeum és egyre inkább a múzeum. Nem azért, mert a tanítást nem szerettem, hanem mert a tanítás egyre szomorúbb és nehezebb volt, egyre kilátástalanabbnak láttam az akkori politikai viszonyok között a pedagógiai munkát. Egy menekülés is volt számomra a múzeumba való elfövetel. Ez egy nagy szerelem, ez egy nagy alkotás-lehetőség, semmiből valamit csinálni, egy sikergazdagabb pálya, mint például tanítani.

- A konferencián történt személyes visszaemlékezésében esik szó Kovács Lászlóról, mint szakmailag és emberileg egyaránt meghatározó személyről, akiről meg is jelentetett egy kis füzetet az aszódi múzeum 1962-ben, ill. átdolgozva 1992-ben. Hogyan emlékszik vissza a személyére és a vele való munkára ennyi idő távlatából?

- Nézzen ide! Abban az időben a Galga vidéknek egy olyan meghatározó személyisége volt, akit követni tisztességes dolog volt. Az ő nevelői, népművelői, kultúrmegmentői munkáját követni kötelesség és öröm volt. Nem is tudom, hogy fejezzem ki magam. Amikor valaki komolyan gondolja az életét, komolyan gondolja a magyarságát, komolyan gondolja azt a hivatást, amit csinál és akkor jön egy olyan ember, aki ezt példamutatóan csinálja... Ma azt mondanék, karizmatikus egyéniség.

- Van valami olyan személyes hangvételű, de mégis publikus élmény, ami még előbbé, emberközelibbé teszi kettőjük kapcsolatát?

- Nagyon tiszteltem és nagyon jó viszonyban voltunk vele. Tudja, amikor úgy jó kedve volt és találkoztunk, akkor mindig azt a műdalt kezdte énekelni: „Asztalosék kapufáját most kezdődik cifrázzák...” Van egy ilyen nóta és ezzel mindig hülyéskedett, mert ő azért egy víg kedélyű ember volt. Nagyon érdekes volt, hogy azon a bizonyos napon, amikor ő meghalt, akkor is fölmentem a járásra és beszélgettünk szakmai dolgokról. Mondja nekem: - „Tudod mit? Kísérjél le az állomásra!” Lesétáltunk az állomásra és közben beszélgettünk, majd ő fölszállt a vonatra és vége. Soha többet élve nem láttam, mert akkor este halt meg. Másnap reggel Tóth Joszi mondja, hogy hallottam-e a nagy tragédiát. Megdöbbentett. Ez az egyik ilyen személyes dolog, a másik pedig, amit soha nem felejték el: Én akkor Laci bátyámnak olyan inas féléje voltam. Mikor a temetés volt, akkor a múzeumot én már csináltam régóta és természetesen kapcsolatban voltam Tóth G. Mihálynéval, Szaszko bácsival, Sára Ilon nénivel, Lajtos Pankával, na meg Vankóné Dudás Julival, Lapu nénivel és a többiekkel. Ezek már javakorabeli emberek voltak. Bármennyire is furcsán hangzik, engem pl. Dudás Juló mindig igazgató bácsinak nevezett, bár jóval idősebb volt nálam. De az akkori szokás szerint a népi tiszteletadás úgy nevezte az embert, hogy tanár úr, tanár bácsi vagy igazgató úr, igazgató bácsi. Én akkor a II. sz. iskola igazgatója voltam. Kovács Laci bátyám temetése után, mint egy kis fiatal kakas köré a tyúkok, körülserleglettek a Vankóné Dudás Juló, a Tóth Ilka néni, a Sára Ilka néni meg a többiek és kérdezték: „- Igazgató bácsi! Mi lesz most velünk? ..

4 ÉV EGY MÚZEUM SZOLGÁLATÁBAN

DR. ASZTALOS ISTVÁN

Kovács László

Hála Istennek, az, amit elkezdett Kovács László, tovább folytatódott, tovább virágzott. Ez tevékenységben és könyvekben is megjelent. A népművészek, a himző asszonyok is mind-mind országosan ismertek lettek. Mindazokkal a kollégákkal, akik az ünnepi konferencián előadtak, (akkor még fiatalon, nagy lelkesedéssel) a magyar kultúrának, a nemzeti kultúrának a templomát próbáltuk felépíteni, ami független párttól és mindenféle ideológiától.

- Kovács Laci bácsi személyén kívül, kik voltak még azok a személyek ill. mely élmények azok, melyek a Turával kapcsolatos munkásságát fémjelezték, meghatározták?

- Turán nekem olyan emberekkel volt kapcsolatom, akik valamilyen szinten a múzeummal voltak kapcsolatban. Tura egy nagyon gazdag falu ilyen szempontból. Ott mindig is nagyon sok olyan ember volt, aki értékes, a falujáért, a kultúráért sokat tenni akaró ember volt. A jelenlegiek közül pl. ott van Szilágyiné Mancsi, a múzeum létrehozója. A Sára Feri, aki mint tanácselnök is

sokat csinált, de mint népművész-népművelő kicsit folytatta Laci bácsi tevékenységét. Tóth Joszi, Köles Péter tanárúr, Pock Ali bácsi, ... na és nem szabad elfelejteni, hogy Turáról kikerült egy Sára Sándor. Vagy Kovács Laci bácsi fiai, és így tovább. Szóval nagyon sok tehetséges ember indult onnan. Nem lehet mindenkit felsorolni. Aszódi lévén egy kicsit irigylem Turát. Turán a szellem, a turaiság, a községerért való fáradozás - nekem innen nézve, bejárva Turára - valahogy több, mint az aszódiakban van. Aszóddal szemben. Több ember van, aki a településért hajlandó tenni és tesz is. Legutóbb például lenyűgöző volt a Szent Cecília-napi hangverseny a templomban, de ugyanígy mondhatom azokat a rendezvényeket, amiket maguk csinálnak a művelődési házban. Olyan sok jól működő közösség van, akár a színjátszók vagy a táncosok. A Turáért való fáradozás nemcsak az éppen hivatalban lévőknek, hanem az ellenzékiek részéről is megfigyelhető. Az újságot olvasva látom, hogy vannak, akik kritikusan lépnek fel a hatalmon lévőkkel szemben. De nem azért, hogy cikizzék, hanem mert nekik más elképzelésük van. A másik viszont nem becsüli le, hogy ők más úton képzelik el eljutni a célhoz, mert végül is mindenkinek az a célja, hogy Tura jobb, szebb, gazdagabb legyen. Ezt azért értékelem.

- A tervek szerint 2000-re elkészül a monográfia.

- A monográfiánál van egy aggodalmam a terjedelemmel kapcsolatban, amelyről a polgármesterrel beszélnem kell. 1945 után csak kitekintést tudunk csinálni, de nagyon szőrméntén, mert olyan sokrétű és annyira gazdag az azt követő történelmi anyag. Vajon hogyan érdemes? Ez lenne a kérdés. Nem érdemes elnagyolni. Valamit leírunk és majd jönnek az utódok, akik fogják bővíteni. A régi kort viszont nem érdemes lerövidíteni. Minden remény megvan arra - ha a munkatársak határidőre leadják az anyagot -, hogy 2000-re megjelenjen. Eddig nincs elmaradás.

- Segítséggel hívtam az Új Pest Megyei Hírlap 1998. november 2-i számát, amelyben Fercsik Mihálynak jelent meg egy írása A múzeum a folyamatosság jelképe címmel. „A műveltség második alkotóeleme a történelmi és társadalmi ismeretek sokasága. Sajnálatos, hogy az emberek többségének a tudatában összezsugorodott a múlt. Hiányzik gondolatvilágukból az a rétegzett történelmi tudat, amelyben a maguk valóságos időrendjének megfelelően, folyamatosságában raktározódnak el az események és eszmék. Itt vár óriási feladat a múzeumi hálózatra...” A turai monográfia kapcsán elég sok turai emberrel találkozhatott igazgató úr az adatgyűjtésnek köszönhetően. Hogyan tapasztalja, mi él a turai emberek tudatában?

- Nézze! Csak arra emlékeznek, amit ők átéltek, de annak is csak a töredékére. Ezt most már a saját életemen látom, mi az, amire én emlékszem. Ha nem lennének feljegyzéseim, fogódzóim, amik az életpályámat kísérték (különböző munkával kapcsolatos jelentések, irások, stb.), akkor én is elfelejteném a dolgokat. Tehát én nem is várhatom az átlagembertől, hogy ő olyan nagyon sok mindenre emlékezzen.

- Itt a felejtés, az emlékezet hiánya nem azonos azzal, hogy ezek az emberek ne tisztelnék, értékelnék a múltat?

- Persze, hogy nem. Az emlékekben megmaradt múltra tisztelettel emlékeznek. Most, hogy a levéltárból jöttem át és éppen Turával foglalkoztam, egyre inkább rájövök, hogy annyi mindent kell még átnézni. Az, hogy Tura község múltját teljességgel kibontsam, az lehetetlen. Ez csak egy összezsugorított múlt lesz. No most amire emlékeznek, az nagyon sok segítséget jelent, nagyon sok lokális, nagyon sok személyi, nagyon sok egyéb történetet tudnak felidézni, amely sehol nincs megfogalmazva. Most megint készülök Turára: két-három személlyel már le van tárgyalva. Egrészt a forradalmakat szeretném megbeszélni, másrészt az iparos múlt emlékeit, még élő egykori iparosok visszaemlékezéseit szeretném meghallgatni.

- A turai monográfia megjelenését követően van tervbe véve a Galga mentével kapcsolatos más kiadvány?

- Folyamatban van az ikladi családok története, melynek megjelenése lehetséges, hogy szintén 2000-ben lesz, ezt egy társszerzővel együtt készítem. De azért nem kapkodok el a dolgot, mert most Tura mindenek felett. Ha ezekkel készen leszek, akkor Petőfi és Aszód kapcsolatáról írnék könyvet egy professzor barátom felkérésére. Készen van egy kéziratom az aszódi gimnázium történetéről, és még a múzeum történetével kapcsolatban vannak adósságaim.

- Nem lehet nyugalomba vonulni. De a munka mellett az elismerés sem maradt el. Ezúton is szeretnék gratulálni legutóbbi kiténtetéséhez (Göncz Árpád köztársasági elnök a Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztjével tüntette ki Dr. Asztalos Istvánt), melyet október 23-án kapott. Szakmai elismerései közül még említsen néhányat, amelyekre igazán büszke!

4 ÉV EGY MÚZEUM SZOLGÁLATÁBAN

DR. ASZTALOS ISTVÁN

- Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem becsültek meg, vagy nem ismerték el a munkámat. Ezek a szakmai munka elismerései voltak. Tehát amikor én kaptam például Kiváló Népművelő kitüntetést, akkor ez - azt hiszem - nem annak szólt, hogy én milyen politikai megnyilvánulásokat adok. Én soha nem voltam politikai személyiség. Tehát, gondolom, hogy a múzeumi munkámért adták. Vagy amikor - még a régi rendszerről beszélek - adták nekem a Pest Megyéért kitüntetést, nem azért adták, mert az MSZMP-nek voltam a helyi aktivistája, hanem mert múzeumteremtő voltam, mert történelmi értékeket megmentő voltam, mert Pest megye történelmi múltjáért fáradoztam. Na most ebben a mai kurzushan szintén kaptam Pest Megyéért Aranygyűrűt. Gondolom, hogy a Nyári Pál Díjat a négyévi tanácsnoki munkám elismeréséért adták, amit a megye szolgálatában tettem. Aszód - akkor nagyközség - adott egy kitüntetést a településért végzett munka elismeréseképpen. Ezek nem pénzek. Remélem, hogy a munkáért adták ezeket!

- Egy kicsit beszéljünk arról is, hogy nem kizárólagosan múzeumi emberként tevékenykedett igazgató úr, hanem ezzel párhuzamosan más közeleti feladatokat, társadalmi megbízatásokat is vállalt, pl. az Aszódi Tükör szerkesztését.

- Azokat a munkákat, amiket én felvállaltam, mindig a közösségért tettem, nem a saját magam karrierjének eléréseért. Amikor januárban elvállaltam a Tükör szerkesztését ingyen és bérmentve, azért vállaltam el, mert úgy láttam, hogy szükséges egy kicsit segíteni az újságon, hogy az megfelelő színvonalon, megfelelő tartalommal - számítva a két nagy eseményre: az országgyűlési és a helyhatósági választásokra -, pártsemlegesen, megfelelő módon kerüljön megjelentetésre. Azért a közegért tettem, amiben élek. Nem csak tudomány van a világon, hanem van egyfajta közelet is, amiért tenni kell. Ugyanígy vagyok az egyháztanács tagja és vállalom a római katolikus egyházért munkát, hogy segítsen azt a közösséget, azt a várost, azt a megyét, ahová tartozom. Ha azt mondom, hogy egy tisztességes magyar hazafi kötelessége ez, akkor olyan patetikusan hangzik. De végeredményben igaz. Nem az az igazi hazafi, aki azért hajt, hogy neki minél több pénze legyen, meg milliói, amit csak a saját céljaira használ ki.

- Láthatólag ez a gondolkodás végigkísérte egész eddigi pályáját. Nem tart ugyan a végén, de a múzeum-igazgatástól visszavonult, s a múzeum 40 éves fennállását ünneplő rendezvénysor jelentős részét már fia bonyolította. A konferencia és a jubileumi ünnepség hangulata is azt mutatta, hogy immáron öt éve nyugodt szívvel adhatta át fiának, Tamásnak a múzeum irányítását. Hogyan fogalmazható meg az a szakmai és atyai örökség, amelyet neki szánt?

- Amit én csináltam, az is egy más dolog és az is, amit ő most csinál. Más korszak volt akkor és más korszak van most. Neki új utakat kell járni. Van egy múzeum, egy intézmény, amit nekem ki kellett járni, meg kellett csinálni. Természetesen a települések, a járás, a megye támogatása nélkül ez nem ment volna. Nekem egy csomó mindenért meg kellett alkudni. Ha én nagyon kemény, elveimhez szigorúan ragaszkodó ember vagyok, akkor ebből soha nem lett volna semmi. Én nem voltam kommunista, ezért nekem meg kellett alkudni bizonyos dolgokban. Neki most nem az az elsődleges dolog, hogy taktikázzon a politikai közéletben, hanem a megadott lehetőség határain belül próbálja ezt a meglévő minőségileg a kor követelményeihez fejleszteni. Ez semmivel sem kisebb munka, sőt, bizonyos vonatkozásban nehezebb. Most már olyan mennyiségű tárgy van a múzeumban, hogy ezt már számítógépes nyilvántartás nélkül nem lehet kezelni. Ennek a feltételeihez kevés az anyagi lehetőség. Ha ő most türelmetlen - és azt hiszi, hogyha ezt egy vagy két év alatt nem tudja megcsinálni, akkor ezt nem érdemes csinálni -, az helytelen. Sajnos, Magyarországon minden egy kicsit lassan megy. Kellett negyven év, hogy a múzeum eljusson ide. Azt nem mondom, hogy most megint negyven év kell, hogy ez korszerű intézmény legyen, de biztos, hogy idő kell hozzá. Mikor fiatal voltam, én is türelmetlen voltam, miért nem értik meg, hogy pénzt kell fordítani a kultúrára, a tárgyak megőrzésére. Biztos, hogy igazam volt. Rengeteg pénzt elherdáltak sok marhaságra, sok felszínes dologra, ennek következtében nagyon sok tárgyat nem tudtam összegyűjteni, amit érdemes lett volna. Meg kellett küzdeni minden egyes dologért, mert - ne haragudjon - Magyarország, nem egy olyan ország, amely kultúrára olyan mérhetetlen nagy összegeket áldoz. Nagyon kevés mecénás van ebben az országban. Akik nagyon sok pénzzel rendelkeznek, lehet, hogy gazdagok, de szellemiekben elég csórók. Kell egy-két nemzedéknek felnőni, hogy a pénz mellett tudás is legyen. És tudja azt, hogy az ő jó szerencsáját, a gazdagságát valamilyen szinten vissza kell forgatni a kultúrába vagy szociális-karitatív dolgokba.

- Ezért nincs még Magyarországon valódi polgárság.

- A fiammal kapcsolatban hadd mondjam el, hogy ő másképpen csinálja ezt a munkát, de ez így jó. Most másképpen kell csinálni. Egy nagy baj van, hogy - nem tudom, mi okból - nem kapja meg azt a segítséget szakmai oldalról, amit megérdemelne az intézmény. Ez nem az ő személye ellen szól. Úgy érzem azt a munkát, amibe belefog nem úgy csinálja, hogy csak okoskodik, hanem előveszi az odavonatkozó rendeleteket, szabályokat. Nem csak, mint múzeumi ember, hanem, mint képviselő is alapos. Ő már nem a régi rendszerben nőtt fel, ő egy modern gondolkodású, sokoldalú, művelt ember. Hogy tetszett a Könyv?

Seres Tünde

Dr. Varga Marianna, aki a Turai hímezések I-II. című könyveket készítette el az aszódi múzeum gondozásában

FOTÓ: Seres Csilla

ASZTALOS TAMÁS

- Mivel nem igazán ismerjük egymást, getést. (Bár a könyved elolvasása után rettenül is ismerlek valamelyest.) Ezért galmazva szeretném jelezni azt a goninterjút. Igazából azokat a pontokat ban, jelenében, melyek Turához (is) elmondta, hogy Aszódon és a Galga hasonlóképpen szülőföldedde tudott gabban: Mi az a szellemi (szakmai)-gyott és követsz? És miben próbálsz - Szóval atyai örökség. Engem a szüleim szellemi közegehen mozogva éljem majd le nem kerülök túl messze az ő örökségüktől. lett, ezzel szemben én először a Vendéglákedtem egy évig. A Vendéglátóipari Főisután - a szülők rájöttek arra, hogy most kézbe kell venni a gyerek életét. Terelgettek, hogy végezzek el valamilyen főiskolát és akkor elvégeztem a Zsámbéki Tanítóképzőt, aninek különösképpen semmi értelme nem volt. Arra nagyon jó volt, hogy megismertem a kontraszelektált magyar pedagógus-társadalom képzését. Utána dolgoztam levéltárban, voltam a Vízügyi Társaságnál mederőr - kis patakot kellett szemlélnem, hogy a víz minél rendesebben folyjon.

nekem kicsit nehéz elindítanom a beszélkialakult bennem az a képzet, hogy ismeindjárt az elején több kérdésben megfodolatmenetet, melyre felépítem ezt a kettős szeretném megragadni a múzeum múltjákapcsolódnak. Édesapád a konferencián mentén találta meg szülőföldjét. Neked válni ez a város és ez a térség? Kicsit táatyai örökség, melyet édesapád rád haesetleg tudatosan megújító lenni?

gyerekkorom óta irányítottak, hogy egyfajta az életemet. Tehát ők azt szerették volna, ha Apám történész-tanár, anyám pedig tanár tóipari Főiskolára mentem, előtte pincérkolát nem végeztem el, így - egyfajta kudarc

- Akkor nemcsak téged terelgettek!

- Dolgoztam egyébb más helyeken, majd elvittek katonának és kikerültem Tengizbe. Ott sofőr voltam, vagyonör, katasztrófa-elhárító teamnek voltam a tagja, tehát tüzeseteknél, haleseteknél, mentésben kellett résztvenni. Hazajöttem és elmentem tanítani. Vizsolyban összeházasodtunk a feleséggel és ott tanítottam kiegészítő osztályban, cigány osztályban és felső tagozatban. Vizsolyban nem jöttek be a számítások. Nem a gyerekek miatt, hanem mert olyan alultáplált volt a település az értelmiségiek szellemi színvonalát tekintve. Egy elég furcsa és más világ volt az számunkra, nem is igazán fogadtak be, ezért hazaköltöztünk. Idekerültem a múzeumba 1989-ben, jövőre lesz már tíz éve, hogy itt dolgozom. Kiállításrendező-népművelőként, helyettesítőnek kerültem ide apám igazgatása alatt. Ami érdekesség az előbb elmondottakban, hogy mind Tengizben, mind Vizsolyban, mind korábban Pesten, mindent átmenetinek éreztem. Nem nagyon fogalmazódott meg bennem huszonévesen, de utólag visszagondolva most már tudom, hogy ezek mind próbálkozások voltak és igazából az életemet itt szerettem volna leélni. Nem szeretnék elmenni Aszódról, itt szeretném leélni az életem.

- Ez már a szülőföld effektus?

- Az atyai örökség az egyfajta szülőföld-szeretet, másrészt pedig egy szellemi örökség. Egy szellemi pálya felé terelt, egyébként arra orientálódó, de nem igazán helyét találó ember kapta ezt az örökséget. Ezt az örökséget kaptam és alakítottam ki magamban utána. Nagyon sokat köszönhetek a szüleimnek. Nálunk nem volt szó sohasem anyagi dolgokról, hanem inkább tevékenységekről és eredményről. Bennem soha nem alakult ki az, hogy valamit azért csináljak, mert pénzt kapok érte. Mai napig így van. Nem igazán az anyagi részét keresem az életnek, és ez is egy apai örökség. Tehát egyfajta tevékeny életre nevelt az apám. Bár volt egy évtized - a gimnáziumtól az újra hazaköltözésünkig -, amikor nem ebbe az irányba mozogtam, de azért a cél akkor is ez lehetett, csak én tíz évet kések mindenkivel szemben. Tehát idekerültem a múzeumba. Egy ideig nem találtam a helyem, azután kiállítások voltak, meg alakulóban lévő falumúzeumok. Pontosan akkor készült a turai falumúzeum, amikor idekerültem. Ott már én is dolgoztam: a szekeret, mindenféle mezőgazdasági szerszámokat én konzerváltam és raktam helyre Mancsi nénivel. Az első nagy munkám tulajdonképpen Turán volt, a második Zsámbokon a falumúzeumban. Ezután gondolkodtam, hogy mit kellene csinálni itt az aszódi múzeumban, - egyfajta új irányt. Ekkor mutatta nekem az akkori művelődési ház igazgató, Dinnyés László hogy itt van a zsidó kriptá, amely teljesen össze van omolva, a temető teljesen tönkre van menve, valamit kezdeni kellene vele. Akkor elkezdtem ezen dolgozni, először fiatalos hévvel, majd 1990-96-ig folytattam ezt a műemléki helyreállítást. El is készült. Az összes pénzt én teremtettem elő, minden rész munkájában résztvettem a gyökérintástól az üvegmozaik rakásáig, a tervezéstől a körestraurálásig. Igazából nem tanultam ki ezeket a szakmákat, de a tapasztalatok alapján most már tudom, hogyan kell csinálni. 1996-ban átadásra került, műemlék jellegűvé tudtam minősíteni az épületet és a temetőt. 1997-ben kaptam érte egy Podmaniczky Díjat, a Város- és Faluvédők Országos Szövetségétől Cegléden, Ráday Mihály adta át a díszteremben. A Városszépítő Egyesület, amelynek akkor én voltam az elnöke, ezért a feladatért Baja Ferenc miniszter úrtól Kós Károly Díjat kapott, azt a minisztériumban én vettem át. Tehát egy év alatt két országos elismerés ért ez ügyben. A várostól is kaptam egy elismerő oklevelet, tehát elismerték a munkát. S ekkor kezdtem el foglalkozni a zsidóság történetével, elsősorban az aszódi zsidóság történetével, s ahogy az idom engedi, jelen pillanatban is kutatom.

4 ÉV FOLYTATÁSA

ASZTALOS TAMÁS

- Egyébként is szerettem volna kérdezni, hogy melyek azok a kutatási területek, melyekkel te foglalkozol. Tehát, a zsidóság. És tágitani akarsz a kört, vagy csak az aszódi zsidósággal akarsz foglalkozni?

- Aszód a zsidó anyakönyvi kerületnek a központja volt, ehhez tartozott húsznál több település, többek között Tura is. Schossberger Rezsóné Deutsch Ilona temetkezett ide, aki szüleinek (Deutsch Fülöpnek és Fülöpnének) állíttatta ezt a kriptát. Baumhorn Lipót nevezetű építész tervezte, 1914 és 1916 között épült. Tehát ez Turával kapcsolatban van, mivel a kastély a Schossbergereké volt. Turára is megyek a községi irattárba és szeretnék a Schossbergerekkel kapcsolatban egy-két dolognak utánanézni. Eközben elvégeztem az ELTE-n a történelem szakot, tehát végül is az apám nyomdokaiba léptem ilyen formában, azaz én is történész lettem. Most miután múzeumigazgató vagyok egy kicsivel kevesebb időm marad arra, hogy kutatásokat folytassak. 1994-ben vettem át az igazgatást és igazán akkor kezdett el keményvé válni a közgyűjteményekben a helyzet. Akkor kezdték el a leépítéseket. Én voltam az az igazgató, aki elkezdte elküldeni az aszódi múzeumból az embereket, mert el kellett küldenem. Nem volt könnyű kezdet és ezzel párhuzamosan a pénz is folyamatosan csökkent. Nem a nagyságrendje, csak az értéke.

- Milyen forrásokból tudtok még táplálkozni? Egyáltalán milyen anyagi, szakmai, társadalmi támogatottságot élvez ma a Petőfi Múzeum?

- Pályázatokból. Volt olyan év, hogy a dologi kiadásaink nagyságrendjét meg tudtuk négyeszeresíteni. Az meghatározza az embernek a mozgásteret, hogy kevesebb emberrel, kevesebb pénzzel ugyanolyan feladatot kell ellátni. Mi területi szakhatóság vagyunk régészeti szempont szerint, tehát a területen tizenkilenc községnek Aszód központjával – ami majdnem a választási körzetet fedi le – a földmunkák ellenőrzését mi végezzük. A régészeti lelőhelyeken a földmunkákat be kell jelenteniük és mi engedélyezzük a munkák megkezdését. Tehát ilyen formában is kapcsolódunk Turához. Turáról nagyon tisztességesen be is jelentik ezeket a földmunkákat, szemben több településsel, ahol nem jelentik be.

- Melyek azok a tervek, elképzelések a közeljövőre, melyek Turát is érinthetik?

- Hogy milyen utakat tudok találni? A művelődési hatósugarát – ami erre a tizenkilenc településre vonatkozik, tehát Dányiól Acságig terjed – szeretném megtartani, ami nem könnyű feladat. Természetesen ez más, mint egy művelődési ház, de rendezünk mi is közművelődési programokat. Ezek közé tartoznak a kiállítások. Idén még tart az a kiállítás, amit a múzeum 40 éves fennállása alkalmából áprilisban nyitottunk meg – ez jövőre is lesz. Ezt követően néhány éven keresztül inkább csak képzőművészeti tárlatokat tervezünk. Aszódon itt él Fedinecz Atanáz, Kartalon Ladócsy László, Ikladon Valentinyi Márti, Bagon Zsabin Igor, Hévízgyörkön Gódor és emellett próbáljuk felderíteni, kik vannak még. Szeretnénk ezeknek az embereknek az alkotásait egymás után bemutatni a múzeumban. Örömmel vesszük és megköszönjük a hozzánk érkező jelzéseket. Természetesen a múzeum elsősorban gyűjtő és megőrző funkciót lát el. Ebben a megőrzésben a tárgyak restaurálása, szakszerű tárolása, leltározása, nyilvántartása az, ami az elsőrendű feladat. Nem másodrendű, de ezt követő feladat a bemutatása és publikálása a földolgozott tudományos anyagnak.

- Ha jól tudom a turai falumúzeum is nemrég jutott hozzá az aszódi múzeumon keresztül olyan pályázati pénzhez, melyből a ruhakészlet gazdagítható volt.

- Turához kapcsolódva azt mindenképp el kell mondani, hogy a legjobban működő falumúzeum a Galga mentén a hathól, a zsámboki és az ikladi mellett. A dányi, a galgamácsi és a versegi kevésbé jó színvonalú. A legmagasabb, a legjobb mutatókkal és véleményvezéssel rendelkező falumúzeum az a turai és ez a Mancsi néni munkáját dicséri. Ehhez kapcsolódik, hogy a kolléganóm, Viszóczy Ilona néprajzos pedig a turai asszonyvásárról jelentetett meg egy publikációt. A néprajzos érdeklődés Tura felé nagyon kedvezően alakul, hiszen ő az elkövetkezendő időben ezzel foglalkozik majd. A turai dolgokhoz hozzátartozik, hogy készül a turai monográfia főként apám által, illetve kollégák különböző szakterületeket dolgoznak fel ehhez. Tura Nagyközség Önkormányzata és a Petőfi Múzeum között a kapcsolat elég élő és napi szintű. Emellett minden évben szoktunk támogató javaslatot adni a Galga-Expedíciót vezető Takács Pali hácsinak. Még egyet hadd dicsekedjek, hogy mi a kapcsolat a múzeumunk és Tura között. Beadott a turai polgármester úr az önkormányzat nevében egy pályázatot a termásvíz regionális kihasználtságával kapcsolatban, amihez írtunk támogató szakmai véleményt. Ami az erőnkől telik, és nemcsak Tura irányába, hanem bármelyik környékbéli településről vannak megkeresések, azt szívesen teljesítjük. Tura az egyik legjobban fejlődő település, ahogy én innen Aszódról látom. Egyre több olyan feladatot hódít el, ami a regionális központi helyzetéből adódóan Aszódot illette meg korábban, de miután most már ez nem így működik, Tura sokkal dinamikusabban fejlődik, mint Aszód. Ez lehet polgármesteri kompetencia, de lehet egyéb is. Pl. nagyobb a lélekszám, így több az állami támogatás, stb.

A múzeum kisugárzását viszont továbbra is szeretném szinten tartani, ez az elsőrendű célom. Ami még fontos, hogy a múzeum épületét szeretnénk műemlékileg helyreállítani és egy új kiállítást készíteni, de ez egy tíz éves terv.

- Gondolom a tervek megvalósítását segítheti képviselőiséged is. Az ideai helyhatósági választásokon bekerültél a képviselő-testületbe Aszódon.

- Mind '90-ben, mind '94-ben próbáltak rábeszélni, hogy induljak képviselőnek. Még akkor nem éreztem igazából magamban azt az erőt, hogy én ezt komolyan tudnám csinálni. Most jött el az az idő, amikor azt érzem, hogy van erőm is hozzá ill. felkészültségemből adódóan ténylegesen részt tudok venni a munkában, nem csak ott vagyok.

- Melyik bizottságban dolgozol?

4 ÉV FOLYTATÁSA

ASZTALOS TAMÁS

- Három bizottságban vagyok benne: a Pénzügyi, a Városfejlesztési és a Közbeszerzési Bizottságban. Amit szeretnék, az lehet, hogy ez Turán nem hangzik a legjobban -, hogyha Aszód a Galga mentének egy olyan kulturális központja lenne, ami meghatározná az egész térségnek a formáját ill. mindennapjait. És emellett Aszód egy német értelemben vett kisvárossá nője ki magát, ahol minden megvan kicsiben, ami a nagyvárosban nagyban. Csak ez kicsi és barátságosabb.

- Ebben a törekvésben partnerekre találsz?

- Ez eleve feladat, eleve cél. Ez itt tartja az embert még ha nincsenek is partnerek, de hál' Istennek ez nem így van. Az hogy a megvalósítást másképpen képzeld el, az nem baj. A cél ugyanaz, csak az odavezető út hosszát, módját másképpen ítéljük meg. Aszódnak - és hasonlóképpen Turának is - nagy lehetőségei vannak.

- Idei feladataid közül, a múzeum életében legjelentősebb momentum, a 40 éves fennállás megünneplése volt. Hogyan tudtad edesapád előtt titokban tartani ennek részleteit?

- Miután a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága úgy igazából nem búcsúztatta el apámat, mint nyugdíjba vonult múzeumalapítót, úgy éreztem, megilleti őt ez a megbecsülés. Egész pontosan Kovács Laci bácsival kezdtek el az alapítást - tehát Tura és Aszód kapcsolata elég élő egészen 1957-től, amikor elkezdtek, majd megnyitották 1958-ban a múzeumot -, azután Laci bácsi egészen más irányba ment és apám maradt itt, ő lett megbízva a vezetéssel. Tulajdonképpen múzeumalapítóként ment nyugdíjba, s mivel 40 éves volt idén áprilisban a múzeum, elhatároztuk, hogy szervezünk egy konferenciát kiállítással egybekötve. A kiállítást ő rendezte, viszont a konferenciáról csak annyit tudott, hogy lesz egy konferencia, de azt nem, hogy az ő tiszteletére készül és könyv is lesz belőle. A helyszínen tudta meg mindezeket. Tizenkilenc volt kollegája (köztük a turai himzésekről könyvet írt Varga Marianna is) vállalt ebben szerepet és ingyen adták a tanulmányokat. Azt hozzá kell tenni, hogy ez egy eléggé kuriózum jellegű munka volt, mert négy hónap alatt valósítottuk meg a kitalálástól a megjelentetésig.

- De van egy ennél talán még fontosabb könyv számodra. Saját regényedre gondolok, melyet volt szerencsém elolvasni. A Gáz c. könyvről és a regényirői mivoltodról beszélj egy kicsit!

- Erről nagyon szívesen beszélek. Régóta volt bennem egy olyan vágy, hogy írjak egy regényt, de aztán el kellett telni egy jó hosszú évtizednek, miután lehiggadtam annyira és képes voltam feldolgozni az élményeket és olyan formában megfogalmazni, ahogyan ez a Gáz-ban sikerült. Ezt Magyar Zoltán barátommal, szerzőtársammal együtt készítettük. Ez egy olyan komplex alkotás, melyben zene és szöveg egymást egészíti ki. Önállóan is megáll, de együtt jobb és befogadhatóbb, mint külön lenne. A dalszövegeket és a regényt én irtam, a zenét pedig Magyar Zoli szerezte, ő éneklte a hozzá való dalokat. A regény a tengizi élményeimre épül és egy fiktív gázkitörést ír le ill. annak a következményeit. Szakmai kritikákat figyelembe véve azt kell mondjam, hogy ez egy jól sikerült alkotás, viszont van egy óriási könyvpiaci dömping, ahol nem elsősorban az értékorientáció dönt, hanem a találás és a menedzsment. Így kirekedtünk a terjesztésből, meg is szüntettük a terjesztését. Volt országos terjesztése, de miután ezek a cégek nem foglalkoztak velem, mi fölmondunk és visszavonultunk a szamizdat irodalomba. Már csak tőlünk lehet megvenni a könyvet. Egyébként teszteltük a kiadás előtt a könyvet és a zenét fiatalokon és idősebbeken egyaránt és mindenki elismerően és tetszően nyilatkozott róla. Néha kicsit erőteljesebb vagy durvább itt-ott a szóhasználat, de erről van egy sajátos véleményem: Minden helyzet megkívánja a maga szóhasználatát és ebben a regényben vannak olyan helyzetek, ahol nem lehetett finomkodni. El-elcsattan egy-egy csúnyább szó is, ami lehet, hogy érzékenyebb füleket sért, de azért annyira nem triviális. Nyolc hónap alatt készültünk el. Én mindig vittem a Zolinak azt a regényrészletet és dalszöveget, amiről a zenét megcsinálta. Tehát ahhoz a hangulathoz szerzett zenét.

- Hogy mertél ennyire kitérni a regényedben?

- Ezek már régi dolgok, a mostaniakat még nem tudom, hogy le merném-e írni ilyen formában, de igyekezni fogok. Már dolgozom a következő regényemen, trilógiának tervezem egyébként. Hozzáteszem még a regényhez, hogy valóságos elemekre épül. Önéletrajzi ihletettségű, de nem minden története játszódott le vagy nem ilyen formában. Szoktam mondani, amikor megkérdezik, hogy mi igaz belőle és mi nem: amire azt gondolod, hogy megtörtént, az nem történt meg, de amire úgy gondolsz, hogy nem történhetett meg, az viszont megtörtént. Ezért álom a valóságban és valóság az álomban.

- Az viszont mindenképp valóság tehát, hogy több rétegben is viszed tovább az úgynevezett atyai örökséget.

- Az apai örökség az nem könnyű, mert túl magasra tette a mércét. Én másképpen csinállok dolgokat, de alapjában véve valószínűleg mindent ugyanúgy, mint ő, legfeljebb nem olyan jól még. De igyekszem. Le szoktam írni, mit szeretnék elérni, mert jó, ha az ember minden nap látja, hogy ne tántorodjon el tőle.

Kedves Turaiak! Az aszódi Petőfi Múzeumban megvásárolható az Egy múzeum szolgálatában c. tanulmánykötet – számos turai vonatkozású tartalommal és kutatási eredményt közölve – 700 Ft-os áron. Hasonló kedvező árfekvésben pedig kapható az említett Gáz c. regény CD-vel vagy audiokazettával kiegészítve. Az előbbiben tettenérhető Asztalos Tamás, mint múzeumigazgató szakember. De, ha „Gáz van”, akkor ott az ember is.

SAJÁTMUNKÁINAK KÖSZÖNTŐ

SÁRA SÁNDOR 65 ÉVES

Tura Díszpolgára, a Duna Televízió elnöke, Sára Sándor filmművész 65 éves. Születésnapja előtt egy riporter (*Jálics Kinga az RTV nov. 30 – dec. 6-i számában*) megkérdezte tőle, hogy *hány éves*. A művész eképpen emlékezik:

- Én hirtelen rávágtam 56, s arra gondoltam, jé, már ilyen öreg lennék?! Aztán kapcsoltam, hogy Uram Isten, valójában 65 éves vagyok. Csak vélet-

lenül felcseréltem a számokat. Egyébként nem ráz meg, nem zavar az idő múlása, mert azt hiszem, nem a számok szerint kell mérni, hanem az számú, az ember mire képes, mit bír el. Én most levizsgáztattam magamat. Pár napja jöttem haza Kínából. Ott napi 16-18 órát voltunk talpon. Időnk zöme munkával telt el, leforgattam vagy kilenc órányi anyagot. Ez nagyon sok. Elfényképeztem 22 tekerest. Ez is nagyon sok. Nem is gondoltam, hogy ennyire bírom még, s mindez nagyon megörvendeztetett.

A riporter tovább érdeklődött. – *Mit gondol a művész úr? Mindarra, amit szeretne még megvalósítani, futja-e még az idejéből?*

- Én nagyon bizakodó vagyok – válaszolt Sára Sándor, majd így folytatta - nagyapám 96 évet élt, nagyanyám is majdnem annyit, anyám 88 éves. Türelmetlenség egyáltalán nincs bennem. Ha az életem holnapután befejeződné, akkor sem esnék pánikba. Pedig van még egy-két film, amit szeretnék elkészíteni, van néhány ország, néhány táj, amit szívesen bekalandoznék, rengeteg jó könyv, amit szívesen elolvasnék.

... Ha Sára Sándor művészi pályafutását nyomon követjük, akkor onnan kell elindulnunk, hogy tevékenységét operatorként kezdte, sőt többek között ő fényképezte Gaál István emlékezetes filmjét, a *Sodrásban* címűt, a Kósa Ferenc rendezte *Tízezer nap*-ot, az *Ítélet*-et és a *Hőszakadás*-t, amely a mai napig a legszebb filmballadák egyike. Együtt dolgozott Szabó Istvánnal az *Apa*, a *Tűzoltó utca 25.* és a *Budapesti mesék* forgatásán, ő álmodta filmszalagra Móricz Zsigmond kis árvájának, *Árvácska*-nak megrendítő történetét. Talán legemlékezetesebb opera-

tőri munkája az immár klasszikussá vált *Szindbád* c. film, amelynek szinte minden kockája önálló festményként is megállná a helyét. Sára vállalkozott arra, amiről előtte azt hittük, lehetetlen: visszaadta Krúdy novelláinak érzésvilágát, hangulatát, a zseniális, szintén Galga völgyi rendező Huszárik Zoltán olvasatában. A költői képsorok alkotója a *Szindbád* idején, a 70-es évek legelején már rendezőként is ismert volt, hiszen a *Cigányok*, a *Pro Patria*, a *Vízkereszt* és még jó néhány dokumentumfilmje után elkészítette első játékfilmjét, a *Feldobott kő*-t. Az önéletrajzi ihletésű, szociográfiai hitelességű vidéki történet után egy igaz szatírárt rendezett a *Holnap lesz fácán*-t, amelyben görbe tükröt tartott a szocializmus éveiben kialakult, eltorzult emberi kapcsolatok elé. A jelen valóságának bemutatása után a rendező figyelme egyre inkább a múlt sorsfordító évei felé fordult, történelmi filmjeinek ragyogó nyitánya lett a *80 huszár* c. kosztümös film a hazafias hűségéről. Majd a játékfilmes korszakot egy időre ismét a dokumentumfilmes korszak váltja fel. A bukovinai székelyek kálváriájával ismerkedhetünk meg a *Sír az út előttem* c. dokumentumfilmjében, a *Pergőtűz a II. világháború magyar katonáinak állít emléket*, míg a *Csonka-Bereg*, a *Lefegyverzett ellenséges erők* és a *Magyar nők a Gulágon* a fogságba esettek, elhurcoltak visszaemlékezései alapján világít rá történelmünk azon részleteire, amelyekről a történelemkönyvekben nem olvashattunk. A II. világháború fiatal katonáiról szól *Könyörtelen idők* c. játékfilmje.

Sára Sándor szinte minden filmjében az érdeklődés középpontjába az egyszerű ember került, akinek a sorsát a történelem határozza meg.

A Duna Televízió elnökeként tiszteletreméltó küldetést, missziót vállalt: műholdas kapcsolat keresztül összehozni, összetartani a szétszéledt magyarságot.

Községünk szülöttje, Sára Sándor filmművész, a Duna Tv elnöke, Kiváló és Érdemes Művész, Balázs Béla és Kossuth-díjas, a Magyar Örökség Díj, a Hűség a Hazához Érdemkereszt birtokosa, a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjének és számos további hazai és külföldi elismerés birtokosa 65 éves.

Tura Nagyközség valamennyi lakója nevében még nagyon sok boldog esztendőt, jó egészséget és sok további alkotást kívánunk a művész úrnak!

Takács Pál – FOTÓ: Seres Csilla

MEGHÍVÓ

ATURAI MUZSIKA SZÁRNYÁN ZENEKAR-TÁRSASZENE EGYÜTTES "A SZÉP KARÁCSONY, HOGYHA JÖN"

címen, műsoros hangversenyt rendez, melyre a kulturális munkák kedvelőit szeretettel meghívjuk.

Énekes szólisták:

Fercsik Szilvia, Kis Anita, Kis Sándorné, Kuti Lászlóné, Gólya József, Köles Péter, Tóth-Sebes Péter

Furulya: Sára Ferenc, Ált. iskola Kicsinyek Kórusa (Tóth-S. Péter vezetésével), Ált. iskola tánckara

Konferál: Sági Éva

Fekete László (rendező, karnagy)

Bartók Béla Műv. Ház Tura – 1998. december 20. (vasárnap) 16 ó – Belépődíj: 200 Ft

SZÜKSÉG VAN A GYERMEKSZERVEZÉSRE

Bemutatkozik a Magyarország Felfedezői Szövetség

Néhány évvel ezelőtt a Pest Megyei Közgyűlés Gyermek és Ifjúsági Bizottsága megtárgyalta a megyénk területén élő gyermekek és fiatalok helyzetét. Az ankét egyik résztvevője elmondta, hogy szerinte a rendszerváltás legnagyobb vesztesei a gyermekek. Állítását elsősorban azzal indokolta, hogy a szülők egyre kevesebb időt tudnak eltölteni gyermekeikkel, a sok erőszakos film, tévéműsor rossz irányba tereli az erkölcsi nevelés egyébként is nagyon megviselt helyzetét, nő a gyermekek körében a bűnözés, az alkoholfogyasztás és a drogfüggőség. Mindezt tetézi az is, hogy a pedagógusok is többségükben lemondtak a tanórán kívüli foglalkozások szervezéséről, irányításáról. Az ottani hozzászólók is, de a mindennapi élet különböző más fórumain és az egyszerű beszélgetések során is gyakran merül fel az a gondolat, hogy nagyon hiányoznak az olyan gyermekszervezetek, amelyek hasznos és izgalmas programot tudnak biztosítani gyermekeinknek. Néhány településen új programmal és új szellemben tovább folytatták tevékenységüket az úttörőcsapatok, de óriási segítség volt a magyar cserkészmozgalom újjászületése is.

Tíz évvel ezelőtt megkezdte tevékenységét az új magyar gyermekszervezet is, amely kezdetben **Pro Patria Hagyományörző Szövetség** néven mutatkozott be, majd később a **Magyarország Felfedezői Szövetség** nevet vette fel. Az új szövetség legfőbb céljának tekinti örökségbe adni a felnövekvő nemzedéknek nemzeti hagyományainkat, élményt adó átéléssel, játékkal, kedvükre való értelmes tevékenység által. A szövetség hozzá akar járulni gyermekeink értékrendjének formálásához, a közjóért végzett munka, a barátság, a küzdés, az önépítés belső iránytűjének kialakításához. A jót, a nemeset, a szépet, a derűt keresik az újonnan megalakult csapatok. Egri csillagok, Pál utcai fiúk, Légy jó mindhalálig, Korhadt fakereszték, Tüskevár... A gyermekekben feltámad a vágy: elmenni e regényes tájakra és kalandos játékkal felidézni a históriát. A szövetség a romantikus vágyaknak ad szárnyakat programjával, pályázataival, felfedező utakra szóló meghívókkal. A történelemmel való találkozás legizgalmasabb lehetőségei, ha a gyermekek a próbákon, expedíciókon, históriai játékokon átélnek nemzeti történelmünk nagy eseményeit, felidéznek a hősokeket. A 9-11 évesekből álló Arpád Népe törzse a honfoglalás korára emlékezik. Tevékenységük az 1100 éves évfordulóra való felkészülés során vált igazán érdekessé. Vereckén és Szabolcs vezér földvárában felejtethetetlen táborozások, történelmi játékok zajlottak, és lehetőség nyílt a résztvevőknek a honfoglaló emlékpróba letételére. A nagyobbak a Pro Patria zászló kibontására, a Rákóczi-szabadságharc eseményeire emlékeznek. Igaz, még kevés adat áll rendelkezésre, de már

ebből a korból is felbukkannak gyermekarcok, akik a portyázások, felderítések nélkülözhetetlen segítők voltak. Tarpán minden évben Esze Tamás zászlóbontását játsszák el a gyermekek, Vaján viszont a fejedelem látogatására emlékeznek vitézi játékokkal. A felfedező munka legnagyobb lehetőségeit az 1848-49-es szabadságharc gyermekhősinek felkutatása, tevékenységük megismerése, tetteik eljátszása kínálja. Levéltárak zezugából, a honvédsereg napj parancsaiból, emlékiratokból kerültek elő azok a gyermekhősök, akik a szabadságharc nélkülözhetetlen segítők, hősei voltak. A szövetség ezeknek a gyermekhősöknek kopjafákat állított, ezekhez évenként zárandokutakat szerveznek, nem egy helyen várjátékokkal emlékeznek a nagy történelmi időszakokra. Ezekben a hónapokban a 150 éves évfordulóra való felkészülés mozgatja meg a csapatot, sok pályázat, kirándulás, expedíció, táborozás várja a szövetséghez tartozó gyermekeket, fiatalokat. Mindezeket túl, a népi hagyományok után érdeklődők az Igricek törzsében tevékenykedhetnek. Ez azért is nagyon érdekes számunkra, mert ez a törzs 1991-ben Galgahévízen alakult meg, és egy év múlva Turán került sor az I. Országos Népi Játék Olimpia megszervezésére. Az Igricek törzse mellett egyszerű lehetőségeket kínálnak a Várfelderítők, Vándordíjak, Kossuth-regiment akciói, a Veszélyelhárítók és a Gyermektűzoltók törzsei is.

A szövetség egyik legfontosabb modellje a turai **Galga Expedíció** volt, amely immáron huszonöt éve végzi a szülőföld megismerésének játékos, táborozással egybekötött felfedező tevékenységét. Ezért, amikor Turán is megalakult 1989-ben a csapat, az országos vezetéstől az előkelő 2-es számot kapta meg. Sajnos, a csapat, amely galgahévízi és bagi gyermekeket is mozgósított játékaira, expedícióira, rendezvényeire, néhány évvel ezelőtt felfüggesztette tevékenységét. Ennek oka, a meg nem értés mellett, a támogatás teljes hiánya volt. Az akkor országos elismerést élvező vezetők úgy ítélték meg a helyzetet, hogy ilyen körülmények között értelmetlen dolog lenne a munka folytatása. Most azonban éppen a szabadságharc 150. évfordulója arra kötelez bennünket, hogy ezt a nagyszerű nevelési lehetőséget újjászervezzük. Az elmúlt évben már újjászerveztük a korábbi veszélyelhárító tagozatunkat, most a csapat újjászervezését kívánjuk megvalósítani. Várjuk a pedagógusok, a szülők, a középiskolák ifjvezetők és minden gyermekszervező felnőtt támogatását.

Egy olyan gyermekszervezet támad fel községünkben, amely egy 40 ezer főt számláló gyermekszervezet egyik közössége lesz, ahol már szép számmal található csapatok Kárpátaljáról, Erdélyből és a Vajdaságból is. Szeretnénk együttműködni a Kaszap István Cserkészcsapattal és közösen úgy felkészülni a nagy évforduló megünneplésére, hogy az egy életre szóló élményt adjon a turai gyermekeknek!

Takács Pál

A múzsá csókja

*Zsámboki
László:*

OMLADOZÓ KASTÉLY

Régi idők szép
emléke,
Ybl Miklós
remekműve.
Csoda kastély
romokban áll.

Évről-évre gazdára vár.
Milyen romos minden része.
Omlik, bomlik ország kincse.
Nincs, ki egyszer felkarolja,
Munkájával felújítsa.
Évről-évre megtárgyalják,
Szóban mindig felújítyák.
Állapota egyre romlik.
Diszes fala meg csak bomlik.
A teteje is beázik.
Benne vihar bújócskázik.
Hull a tető cserepestől.
Omlik a fal az esőtől.
Ablakait a szél nyitja.
Ajtó is csak itt-ott rajta.
Kóbor kutyák lakosztálya,
Gyáva macskák szállodája.
Denevérek munkahelye,
Néhány bagoly is vendége.
Gyönyörű volt a nagy parkja,
Szép nagy fákkal árnyékolva.
Óregfái foghíjasak,
Elhasználták oszlopoknak.
Csodájára járt mindenki,
Aki szépet akart látni.
Szép volt, amíg benne laktak,
És ott mindent rendbe raktak.
Később sok lett a gazdája,
Egy sem mondta, az ő háza.
Most már csak egy fénykép őrzi,
Mily szép kastély volt a régi.
Nézhetjük már büszkeségünk,
Ami maradt, a fényképünk.
A tréfának nincs itt helye,
Fogjunk össze, most izibe.
Remekmű volt, romhalmaz lett.
Emberek, siessünk, mentsük meg!

(Fenti képen: Varjú Krisztina rézkarca)

Hovászszainé. Ilona: GYERMEKKOROM KARÁCSONYA

Gyermekkoromban a karácsony
csodálatosan szép volt...
A lámpák fényei kialudtak,
az éjszakában csak a csillagok ragyogtak...

Jó érzésekkel a világ
egyszerre telik meg.
Ezen a napon született
keleten az isteni kised.
Párát fújó barmok között,
a holdvilágtól szinte halvány,
nagy éjszakában úgy feküdt
mezítelenül, pusztá szalmán,
hogy a pásztorok, akiket
hozzá a csillag vezetett el,
csak néztek reá örvendező
és karikára nyílt szemekkel.
Heródes pedig, a király
nem alhatott a csecsemőtől,
kit a szegénység fogadott
ezen a világon először.

Engem hetven éve már
ez a történet elvarázsol.
Megjelenik és kivezet
az érzések sivárságából,
hogy az eleven szeretet,
a betlehemi gyermekisten,
ahogy szoktatják a vadat,
egészen magához szelídítsen.

Ilona: SZÉL-MUZSIKA

Szél-muzsikára
hull a levél,
valaki titkon
hozzám beszél:
Illan az ősz is,
megjön a tél,
fehér csipkével
díszít a dér.
Felfalta a
tél a lombot,
ellopta a
köd a dombot,
hó fűdi be a
hegyeket.

TÁJÉKOZTATÁS A TURAI HÁZIORVOSI RENDELŐK ÉS A KÖZPONTI ÜGYELETI TELEFONOK HASZNÁLATÁRÓL

Sajnos, a DIGITEL 2002 Rt. által 1998-ban már ismételen kiadott telefonkönyv hiányosan közli az egészségügyre vonatkozó hívószámokat. Ezért szeretném felhívni a település lakosságának figyelmét a fontosabb tudnivalókra.

(Lásd a táblázatot) **AZ ÚN. ÜGYELETEKRŐL:**

Hétköznapokon a délelőtti órákban (8-12 óráig) sürgős esetekben a körzetenként bejelentkezett betegeket a háziorvosuk látja el a rendelési idő alatt. Kérjük a délelőtti órákban az ún. ügyeletes (466-038) telefont ne tárcsázzák, mert az állandó több tucatnyi tudakozás hátráltatja az orvosok és a nővérek munkáját, járóbeteg ellátását, t.i. délig az ügyeletes szobában senki sem tartózkodik! **A délutáni órákban (12-18 óráig)** a családorvosok a házhoz hívásokat és a körzetükben gondozott betegeket látják el. Ezekben az órákban az ügyeletes orvos a központi hívószámon (466-038) érhető el az ügyeletes nővéren keresztül. A délutáni órákban a háziorvosok elérhetőek még a következő állandó délutáni rendelési beosztásban: **HÉTFŐ: Dr. Duliskovich Tibor, KEDD: Dr. Baka Gyula, SZERDA: Dr. Vészi Zsuzsanna, CSÜTÖRTÖK: Dr. Hatalyák István.** Sürgős esetekben hívhatók a megfelelő rendelők. Ha a háziorvos esetleg konferencián, továbbképzésen vesz részt, vagy netán táppénzes állományban, ill. szabadságon van, a helyet-

tesítés szerződéseknak megfelelően a következő:

Dr. Duliskovich Tibor – Dr. Vészi Zsuzsanna (a Petőfi téri rendelőben), **Dr. Baka Gyula – Dr. Hatalyák István** (az Arany János úti rendelőben). Este 18 órakor kezdődik az ún. központi ügyelet, amely reggel 8 óráig tart. Ekkor a 466-038 szám hívható. Hétfőeken (péntek déli 12 órától Hétfő reggel 8 óráig) a sürgős eseteket a központi ügyelet Turán látja el, a 466-038-as szám hívható. Az ügyeleti beosztásban részt vesznek a háziorvosok Galgahévízről és Hévízgyörkről. Ezért az ügyelet kiterjed a két szomszéd községekre is! Az ismert ún. mobiltelefon az ügyeletes nővér-asszisztens vagy mentőtiszt kezelése alatt van, hogy az orvos a háznál, a betegnél ill. útközben a gépkocsiban utolérhető legyen. Ami az orvosok otthoni, ill. szolgálati, lakás-magántelefonjait illeti vagy a személyes ún. mobiltelefonokat, az minden orvos saját döntésén múlik, kívül közli a hívószámát. Még egyszer kérjük, hogy a háziorvosok, és gyermekorvosok rendelési idejéről, a fogorvosok beosztásáról, a fizioterápia, szemészet munkájáról, a privát hívószámokról, stb. ne az ügyeleten érdeklődjének, és főleg ne a délelőtti órákban! Szíves megértésüket előre is köszönjük!

Dr. Duliskovich Tibor

(Tura Önkormányzatának képviselő-testület tagja)

RENDELŐ CÍME, ORVOS NEVE:	RENDELŐ TELEFONSZÁMA:
I. sz. H.O.R. – Petőfi S. tér 2. DR. DULISKOVICH TIBOR	467-057
II. sz. H.O.R. – Petőfi S. tér 2. DR. VÉSZI ZSUZSANNA	467-841
III. sz. H.O.R. – Arany J. u. 20. DR. BAKA GYULA	466-155
IV. sz. H.O.R. – Arany J. u. 20. DR. HATALYÁK ISTVÁN	466-041
Park úti Gyermekszakrendelő DR. LÉVAI MÁRIA	466-259
Kossuth úti Gyermekszakrend. DR. TÓTH MÁRIA	466-241
KÖZPONTI ÜGYELET TURÁN	466-038
ASZÓD MENTŐSZOLGÁLAT	400-135
FOGÁSZAT	466-707
SZEMÉSZET	467-526
FIZIKOTERÁPIA	467-494
GYÓGYSZERTÁR	466-024

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓ! GYÓGYÚSZÁSI LEHETŐSÉGI

Tisztelettel értesítjük Tura nagyközség lakosságát, hogy **BAG** község tanmedencéjében *(Bag, Szt. András u. 52. sz. az iskola tornacsarnokában)* a

GYÓGYÚSZÁS TEVÉKENYSÉG 1998. november 6-ával elkezdődött

a következő napokon és időben: **PÉNTEK: 15-16, 16-17 óra** és **SZOMBAT: 10-11, 11-12 óra** között.

KIK VEHETIK IGÉNYBE AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁST?

0-18 éves korig a **mozgásszervi elváltozású gyerekek**. Pl. ilyen betegségek: Infantilis cerebrális parézis (ICP vagy Little-kór), Megkésett mozgásfejlődésű gyerekek, Helytelen testtartás (domború hát, domború-homorú hát, nyerges hát, lapos hát), Gerincferdülés (scoliosis), Csigolya megbetegedések (M. Scheuermann), Mellkas elváltozások (tyúkmell, tölcsérmell), Lapocka magasállás, ferde nyaktartás, Csípő betegségek (csípőficam, Perthes-Legg-Calvé-féle betegség), Láb betegségek (x-térd, o-térd, dongaláb, lúdtalp). A gyógyúszást ÁNTSZ. működési engedélyével végzi a PE-GA Prevenció, Marketing és Sport Szolgáltató BT.

Jelentkezés: helyszínen szakorvosi beutalóval. ÁRA: 650 Ft/óra, amit a szülő **csekken** fizet be.

Telefonos érdeklődés: 28/419-641 vagy 30/9511-571

ENERGIATAKARÉKOSÁGI TANÁCSOK

A magyar háztartások kiadásaiban, - az arányokat tekintve - egyre nagyobb tételként jelentkeznek a fűtés költségei, bármilyen energiaforrást is használnak otthonuk melegének biztosítására. Ezért is fontos ezzel a témával foglalkozni. Az alábbiakban közreadott néhány tanács természetesen általános érvényű. Ezért azokat célszerű megszívlelniük azoknak is, akiknél nem villamosfűtés üzemel. Helyiségenként mindig csak a szükséges hőmérsékletre melegítsük fel, és csupán azokat, ahol tartózkodunk. Az alkalmanként használt fürdőszobát, esetleg konyhát elég alacsonyabb hőmérsékleten tartani, és csak abban a néhány órában emelni azt a kívánt hőfokra, amikor ott van tennivalónk. A nyílászárók légréseinek szigetelése szintén elsődleges fontosságú. Az erre fordított pénz az esetek többségében már egyetlen fűtési idény alatt megtérül. Rövid ideig szellőztessünk, akkor viszont intenzíven. Ezáltal a levegő kicserélődik, a falak és a bútorok nem hűlnek le nagyon.

MINDANNYIUNKAT ÉRINT

Energiatakarékossággal kapcsolatos szokásaink között vitathatatlanul az első helyet a világítással összefüggő házi intézkedéseink foglalják el. Ezért is nagyon fontos, hogy megismerjünk olyan apró változtatási lehetőségeket, amelyek révén egészségünk, szemünk romlása és kényelmünk feladása nélkül csökkenthetjük villanyszámlánk összegét. Lakásunk falainak színét általában mindannyian az ízlésünknek megfelelően választhatjuk ki, ezért hasznos tudnunk, hogy a fehér fal a rá eső fény 80 %-át, míg például egy sötétzöld árnyalatú már csak 15-20 %-át veri vissza. A munkavégzéshez, a pihenés közbeni olvasáshoz, stb. célszerű irányítható fényű, helyi világítást alkalmaznunk. Gyakran a gondosan rendben tartott lakásban sem gondolunk arra, hogy a porossá vált, elkoszolódott izzólámpák

üvegén nem szűrődik jól át a fény. Esetenkénti tisztításuk - Nem vizes ruhával! - energia megtakarítás mellett az otthon komfortérzetét is fokozza. Azokban a helyiségekben, amelyeket 10 percnél hosszabb időre elhagyunk, mindig kapcsoljuk le a villanyt. Ahol gyakran van szükség mesterséges megvilágításra, ott célszerű a hagyományos izzólámpák helyett hosszú élettartalmú, energiatakarékos fénycsöveket használnunk. Vannak úgynevezett kompakt fénycsövek, amelyeknek a gazdasági paraméterei igen jók. Az azonos fényáramú izzókhoz képest teljesítményfelvételük 80 %-kal kisebb, és nyolcszor tartósabbak is azoknál! Az elektronikus előtétellel beépített kompakt fénycsövek a már meglévő lámpatestek izzólámpáinak helyére minden gond nélkül becsavarhatóak.

(Részlet a „Kiáltás” című újság 1998/22. számából)

ÁLLÁS AJÁNLAT
UNITED TECHNOLOGIES AUTOMOTIVE (HUNGARY) KFT.

**MUNKATÁRSAKAT KERES GÖDÖLLŐI ÉS GYÖNGYÖSI TELEPHELYÉRE!
 ELEKTROMOS KÁBELEK ÖSSZEÁLLÍTÁSÁRA KERESÜNK:**

ügyes kezű, jó állóképességű, lelkes fiatalokat,
 akik szeretnének jó életfeltételeket biztosítani saját maguknak és családjuk számára.
AJÁNLATUNK: biztos megélhetés ☞ kiemelkedő kereseti lehetőség ☞ könnyű kézi munka
 (munkatársaink kiképzését biztosítjuk) ☞ kultúrált, tiszta körülmények ☞ családias légkör ☞
 ingyenes közlekedés ☞ gyors előrelépési lehetőség.

Cégünk a világ egyik legnagyobb autóvillamossági berendezések gyártójának magyar leányvállalataként az autóipar elismert partnerének számít.

Nálunk készül az év autója: a **FORD FOCUS** és az **ÚJ OPEL ASTRA** elektromos hálózata.
 Vállalatcsoportunk a világ 19 országában, több mint 85 gyárral rendelkezik,
 ahol alkalmazottaink száma meghaladja a 41.000 főt.
 Ha jelent neked valamit, hogy az év autójának sikeréhez Te is hozzájárulhatsz,
 akkor küld vissza címünkre a mellékelt válaszszelvényt.

U T Automotive
 A United Technologies Company

✂.....

VÁLASZ SZELVÉNY

Név:.....Születési hely és idő:.....

Anyja neve:.....Lakcím:.....

Iskolai végzettség:.....

Beküldési cím: United Technologies Automotive (Hungary) Kft., Személyügyi Osztály
 2100. GÖDÖLLŐ, Harashti út 4.

NÉPI METEOROLÓGIA

DECEMBER

A legrövidebb nappalokat magában foglaló hónapunk egyben a legborultabb is. A borultság 70-80 %, a napsütés nélküli napok száma 13-18, a ködös napoké 7-10. Így a napsütés szintén minimális, mindössze 40-50 óra, és a nap-sugárzás ideérkező energiája is minimális (a júliusnak 10-11 %-a). Mindezek ellenére a három téli hónapunk közül a **december a legenyhébb**. Az esztendő legnagyobb lehülése csak az évek 20 %-ában esik decemberre (44 % január-ra, 30 % február-ra és 6 % más hónapokra). December viszonylagos enyhességét elsősorban az akkor rendszeresen ideérkező enyhe légtömegeknek és a bennük keletkező felhőzetnek köszönhetjük, amely mint egy védőlepel, meggátolja a mértéktelen kisugárzást a leghosszabb téli éjszakákon. A relatív légnedvesség 80-90 %-os átlaggal évi maximumot mutat. Sokszor hull a csapadék, részint eső, részint hó és havas eső formájában. A csapadékos napok száma 12-14, ebből havazással jár 4-5.

Decemberi nevezetes dátumok: **1.** A meteorológiai tél kezdete. **1-2.** Aránylag enyhe napok. **3-9.** A levegő hőmérséklete kisebb ingadozásokkal folyamatosan csökken. Egyidejűleg nagy a csapadék valószínűsége, főleg hó formájában. **10-23.** Aránylag száraz, hideg, mérsékelt borult idő. **15.** 1932-ben az eddig példátlan hosszúságú – 24 napig tartó – napsütés nélküli időköz december 15-től január 7-ig tartott. **20.** A napi középhőmérséklet 0 °C. **21.** A téli napforduló napja, a csillagászati tél kezdete. A nappal hossza csak 8 és ½ óra, legrövidebb az év folyamán. A Nap igen alacsonyan jár az égen, majdnem délkeleti irányban kel és közel délnyugati irányban nyugszik. **23-31.** Az évi időjárások egyik kiemelkedő szabályszerűsége az év utolsó hetében tapasztalható. Jellegzetességei: határozott enyhülés, a felhőzet erős megnövekedése, nagy csapadék-hajlam. A csapadék többnyire hó, de egyformán lehet eső, havas eső, sőt gyakori az ólmos eső is. **A december 24-31.** Közötti időszak a legfelhősebb az egész évben és ekkor legkevesebb a napsütés (napi 1-1.5 óra). **(Folyt.k.) Forrás: Szurócki Zoltán: Meteorológiáról kertészkedőknek**

**DECEMBERI TEENDŐK
A HÁZIKERTBEN**

Nagyon fontos feladat az őszi telepítésű gyümölcsfa csemeték és diszcserejék, különösen pedig az örökzöldek talajának nyirkos állapotban való tartása és az átfagyástól való megóvása. Ezért fagymentes időben langyos 10 cm-es vastagságban takarjuk meg félig érett istállótrágyával, komposztal, vagy ha más nincs, falevével, s azt védjük meg valamilyen takarással, nehogy a szél elhordja. Ne feledkezzünk meg az örökzöldek árnyékolásáról. Kupacoljuk körül a rózsabokrokat is legalább a negyedik rügy magasságáig. Szintelen fóliát a takarásokhoz ne használjunk, mert növelik a fagyveszélyt. Ha más anyag nincs, úgy az átlátszó fóliát takarjuk meg pár centis földdel is, s ezáltal rögzítése is megtörténik. A hó közepéig vessük el a fűtött fólia-, avagy üvegházi termesztésre szánt saláta és karalábé vetőmagját. Vigyázzunk, hogy meg ne fázzanak, s két lomblevelés korban pikírozzuk át őket poharakba, vagy tápkockába. A hőmérséklet nappal 10-13 °C alá ne süllyedjen, éjjel pedig a 8-12 °C alá. Az alacsonyabb értékek

borús időben értendők, a felnyurgulási veszély csökkentése céljából. A hőmérséklet megemelkedése ellen szellőztetéssel védekezzünk. A locsolással is legyünk óvatosak. Kerüljük a túlöntözést. Kedvező időjárás esetén folytathatjuk a talajmunkát, s elkészíthetjük a sok trágyát igénylő zöldségfélék ültetési területét. Amennyiben földde érett trágyával, vagy komposztal nem rendelkezünk, úgy javasolható a félig érett trágya, vagy komposzt is, de ez esetben ároktrágyázásról lehet csak szó az éretlen trágyák gyökéretpusztító hatásának elkerülése céljából. Ez annyit jelent, hogy nem az ültetendő növények alá, hanem azok tervezett sorai mellett ássuk le a trágyát, s majdan az öntöző vizet is ide juttatjuk be, melynek eredményeként szinte állandó jellegű trágyaleves locsolás valósítható meg. A termelési eredmények alapján én már kizárólag ezt a módszert alkalmazom, mert kiváló eredményeket értem el. Egyidejűleg az így trágyázott sáv, útként is szolgál, mert nem lazul fel, nem válik járhatatlanná. A sávokat jelzőkarókkal lássuk el. Ugyancsak kedvező időjárás esetén végezhetjük a gyümölcsfák törzstisztogatását. A lekapat kéregmaradvány összegyűjtése céljából a művelet megkezdése előtt terítsünk le ponyvát a fa alá. Az összegyűjtött anyagokat töltsük fóliazsákba, tegyünk egy kevés földet is hozzája, s zárjuk le. Nyár elején már teljesen ártalmatlan komposztanyag fog rendelkezésünkre állni. Ugyanígy minden növénymaradvány hasznosítható. Ha szükséges fertőtleníthető is. Ezért semmit se égesünk el. A télvégi, kora tavaszi virágoztatás céljából szeptemberben elültetett virághagymákat az erősebb talaj menti fagyok bekövetkezése előtt vigyük fagymentes, 16 °C-nál nem melegebb helyiségbe (pincébe) és takarjuk le fényáteresztő dobozzal, vagy edénnyel mindaddig, amíg a virágbimbó legalább néhány cm-re ki nem fejlődik. Ezt követően fokozatosan szoktassuk fényhez. Helyezzük el világos, de nem melegebb helyiségbe, mint 16-17 °C. Magasabb hőmérséklet és erősebb megvilágítás esetén a virágzat fejlődése felgyorsul, hűvösebb hőmérséklet esetén viszont lelassul. Így tudjuk szabályozni a kinyílás időpontját. Viszont arra vigyázzunk, hogy a virágföld mindig nyirkos legyen, mert ez előfeltétele a szép virágzat kifejlődésének. Öntözésre csak esővizet használjunk és a víz hőmérséklete, ne legyen sem magasabb, sem alacsonyabb, mint a helyiség. Ezért előzőleg tartsuk ott pár órát. A veszélyeztetett fenyőfákat senki sem viszi el, ha agyagos mészes oldattal bespricceljük őket. Az oldat legyen valamelyest sűrűbb, mint amelyet meszeléshez szokás használni, az agyagtartalom 10 %-nyi benne. Tavaszig a mészes leperreg, s nem árt a fenyőnek.

Cs. Nagy László

GALGA MENTI ÍZEK:

ZÖLDSEGES CSÜLÖK GALGAGYÖNGYE MÓDRÁ

Hozzávalók: 1 vagy több csülök, sárgarépa, fehérrépa, zeller, vöröshagyma, babérlevél, bors, só, fokhagyma, majoránna, kakukkfű, zsiradék.

A csülköt megsózva, zsírral és kevés vízzel tepsibe tesszük. A felsorolt vegyes zöldségeket és a vöröshagymát karikákra metélve mellérakjuk, befűszerezzük a fűszerekkel és az egészet a sütőben pároljuk, amíg a csülök meg nem puhul. Közben saját levéllel locsolgatjuk. Köretként zsírban sült burgonyát kínálunk.

(Forrás: Fercsik Mihály: Galga menti ízek c. könyvéből)

LABDARÚGÁS

FELNŐTT csapat:

Tura-Törökbálint 1-0: Sportszerű mérkőzés, jó játékvezetés. A helyzetkihasználás jobb lehetne.

Ráckeve-Tura 3-0: Óriási kisiklás. Szakadó esőben, sár-tengerben némely játékos lélektelen részvétele nem is hozhatott jobb eredményt.

Tura-Gyömrő 2-2: Igazságos döntetlen született.

Tura-Budaörs 1-1: Helyzetkihasználásunk jobb is lehetne, így csak döntetlent értünk el.

Dabas-Tura 0-3: Fegyelmi döntés alapján. A kijelölt dabasi tartalékpályát a játékvezetők alkalmatlannak minősítették. Az első számú pálya kitűnő volt, de megkímélése miatt a dabasi elnök nem engedte lejátszani a mérkőzést, halasztani akart pálya-alkalmatlanság miatt. Felajánlottuk, hogy egy másik időpontban lejátszhatjuk a mérkőzést, ha az újabb utazás költségeihez hozzájárulnak. A dabasi elnök ajánlatunkat durván elutasította, nem számítva a fegyelmi bizottság döntésére. A dabasiak az Új Pest Megyei Hírlapban „Nesze neked sportszerűség” címmel november 24-én nyílt levelet jelentettek meg, melyre „Ki beszél itt sportszerűségről?!” címmel válaszoltunk.

Pusztai József

Tura-Fót: félbeszakadt. Az első félidőben Csoma góljával szerzhettünk volna vezetést, ha a játékvezető megadta volna. Lest ítélte, szerintünk nem volt az. Ezt követően Fót szerezte meg a vezetést. Jó mérkőzés volt, egészen a 68. percig. Ekkor egy fóti játékos kitűnő színészi képességeinek köszönhetően a játékvezető kiállította védő játékosunkat. Súlyos bírói hiba volt. Szándékos volt-e vagy téves ítélet, ezt csak Világi Balázs játékvezető lelkiismerete mondhatná meg.

Az ítéletet követő felháborodás még egy kiállítást eredményezett, valamint a meccs lefújását. Mi lesz a fegyelmi bizottság döntése, ma még nem tudjuk, a Turai Hírlap megjelenésekor már igen. Reméljük, hogy a mérkőzés ellenőre és a fóti vezetőség ígéretéhez híven kiáll mellettünk. Véleményünk olvasható lesz az Új Pest Megyei Hírlapban.

Bugyi-Tura: Az őszi bajnokság utolsó fordulója. A sérülések és várható eltiltások miatt csak remélni tudjuk, hogy lesz csapatunk ezen mérkőzésén is.

IFJÚSÁGI csapat:

Tura-Törökbálint 2-0, Ráckeve-Tura 2-2, Tura-Gyömrő 4-1, Tura-Budaörs 2-2, Dabas-Tura 2-0, Tura-Fót 4-0. Mint az október-

Dolányi Csaba

novemberi Hírlapban szó esett róla megoldódott az edző probléma és amint látszik eredményesen. Az ifi csapat sok vereség után 6 fordulóból 11 pontot szerzett.

SERDÜLŐ csapat: **Tura-Pécel 14-2, Kerepes-Tura 3-1, Iklad-Tura 2-11, Tura-Hévízgyörk 1-5.** Az őszi szezont a 7. helyen zártuk. Nagyobb fegyelmezettséggel, sokkal jobb eredményt is elérhettünk volna. Reméljük, tavasszal feljebb kerülünk a tabellán.

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1.	Hévízgyörk	10	9	0	1	81:4	27
2.	Kerepes	10	8	1	1	43:20	25
3.	Veresegyház	10	6	3	1	54:13	21
4.	Aszód	10	6	2	2	47:14	20
5.	Bag	10	5	1	4	30:26	16
6.	Erdőkertes	10	5	0	5	27:21	15
7.	Tura	10	4	1	5	41:36	13
8.	Vácszentlászló	10	3	1	6	23:30	10
9.	Iklad	10	2	0	8	18:88	65
10.	Szada	10	1	2	7	15:63	5
11.	Pécel	10	0	11	9	7:71	1

ELŐKÉSZÍTŐ csapat: Az előkészítő csoportban még vannak hiányzó mérkőzések, de a kicsik helyezését ezek már nem módosítják. Gólkülönbséggel kerültünk az utolsó helyre első hivatalos bajnokságunkban. A munkánkknak idővel lesz gyümölcse.

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

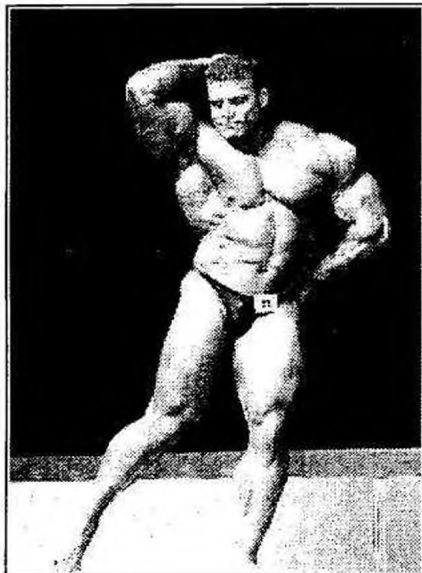
1.	Hévízgyörk	10	10	0	0	84:7	30
2.	Gödöllő	10	8	1	1	51:6	25
3.	Kerepes	10	6	2	2	34:22	20
4.	Kartal	10	6	0	4	53:28	18
5.	Isaszeg	10	5	1	4	37:19	16
6.	Veresegyház	9	5	1	3	25:11	16
7.	Góliát Fc	8	2	2	4	23:32	8
8.	Erdőkertes	10	2	1	7	15:36	7
9.	Kistarcsa	9	2	0	7	9:45	6
10.	Dány	8	1	0	7	9:27	3
11.	Tura	10	1	0	9	8:115	3

ÖREGFIÚK csapata: Itt is véget ért a szezon, de a pályák rossz idő miatti alkalmatlansága miatt két mérkőzés később kerül lejátszásra, melyek módosítják a tabellát.

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1.	Kartal	14	12	2	0	85:16	38
2.	Hévízgyörk	14	10	2	2	35:16	32
3.	Gödöllő	13	10	0	3	51:16	30
4.	Vácszentlászló	14	8	4	2	33:21	28
5.	Isaszeg	14	8	2	4	33:25	26
6.	Tura	13	7	3	3	29:25	24
7.	Kerepes	14	7	2	5	39:30	23
8.	Erdőkertes	14	5	3	6	31:41	18
9.	Pécel	14	4	3	7	24:38	15
10.	Aszód	14	3	5	6	17:18	13
11.	Veresegyház	13	3	4	6	17:26	13
12.	Kistarcsa	13	3	1	9	15:43	10
13.	Szada	14	1	6	7	15:37	9
14.	Mogyoród	14	1	3	10	11:50	6
15.	Valkó	14	1	0	13	20:53	3

TESTÉPÍTÉS 8.

T
E
S
T
É
P
Í
T
É
ST
E
S
T
É
P
Í
T
É
S

A TÖMEGNÖVELŐK ÉS SZEREPÜK A TÁPLÁLKOZÁSBAN

A tömegnövelő porok elsődleges szerepe az, hogy lehetővé tegyék a tiszta, zsírmentes izomtömeg növelését, főleg azok számára, akiknek problémájuk van a hízással. Ez leginkább testépítőkre vonatkozik, de minden más sportot vagy sok energiát igénylő tevékenységet végző emberek számára is hasznos lehet, pusztán az energiaigény fedezésére, egészségük, kondíciójuk, súlyuk megtartására. Végül alkalmazhatják azok is, akik valamilyen gyakorlati körülmény - utazás, időhiány - miatt nem tudnak szilárd táplálékot magukhoz venni, hiszen egy tömegnövelő turmix megfelel egy komplett étkezésnek. A fizikai tevékenység során jelentkező többlet energiaigény nemcsak nagyobb kalória-bevitelt feltételez, hanem több energiát adó tápanyagot is. Ezek közé soroljuk az aminosavakat, vitaminokat, esszenciális zsírsavakat, ásványi anyagokat. Ezek az anyagcsere „szerszámjai”, amelyek jelenléte kritikus az edzés alatt és az azután jelentkező regenerálódási és növekedési fázisban, ha egy tömegnövelő a magas kalóriatartalma mellett nem biztosítja ezeket a kalóriaérték nélküli, de elhanyagolhatatlan tápanyagokat, akkor a test zsírnövekedése aránytalan lehet a tiszta izomtömeg növekedéséhez képest. Az orvosok, a NASA és az amerikai hadsereg által végzett tanulmányok alapján a tömegnövelőknek megfelelő előkészített folyékony táplálékok a következő előnyöket biztosítják a szilárd ételekkel szemben:

- 1./ Gyorsabban ürülnek a gyomorból. Két óra múltán 6 % marad vissza a szilárd ételek 70 %-ával szemben.
- 2./ Jobb felszívódást tesznek lehetővé a gyorsabb ürülés mellett is. A szénhidrátokból felszabaduló energia 30 percen belül telődik és hosszú ideig magas szintet mutat.
- 3./ A megfelelő mennyiségben, arányban tartalmazza a nélkülözhetetlen esszenciális nutrieneket.
- 4./ Segíti a májat és az izmokat glikogénnel ellátni, az izmoknak alapanyagot biztosít a sérülések kijavításához és

új izom építéséhez. Az egész szervezetet felépítő anabolikus állapotban tartja.

Minden embernek van egy kalória-felhasználása, ami sok tényezőtől függ, de nagy vonalakban leginkább a testsúlyától és fizikai aktivitásától. Kb. 40 kalória kell testsúly-kilogrammonként a hízáshoz. Érdemes – sőt, szinte elengedhetetlen – táplálkozási naplót vezetni, így tudjuk meg pontosan az átlagos kalória-felvételünket. Hetente ellenőrizzük a testsúlyunkat és ennek alapján módosítsuk étrendünket. Mind fogyásnál, mind hízásnál a kb. heti 0.5-1 kg változás célravezető. Mivel a tömegnövelők táplálék-kiegészítők, a nevük is mutatja, hogy a természetes, szilárd ételek teljes helyettesítése nem lehetséges és nem kívánatos. Legalább napi 3-4 normális étkezés mellé iktassuk be a turmixokat úgy, hogy a napi kalóriaigény és a szilárd táplálkozás adta energiamennyiség különbségét fedezzék. Ezt osszuk el 1-2, esetleg 3 turmixra, ha olyan magas lenne a kalóriaigény. Másik módszer az, ha megtartjuk a napi 5-6 hagyományos étkezést, de kisebb mennyiségeket fogyasztunk és kiegészítjük egy-egy pohár turmixszal.

ARNOLD: FLEXING ÉS STRETCHING

Egy-egy verseny után a testépítők a fáradtságtól gyakran begörcsölnek, és ekkor majdnem mindig a láb az első, ami feladja. Ezek a nagy tömegű, erős izmok rendkívül sok gyakorlást igényelnek ahhoz, hogy a pózolás hosszú óráinak megpróbáltatásait könnyedén átvészeljék. A kemény pózolási gyakorlatok és a láb nyújtása edzésed alatt az izom izolálásában, a modern testépítésben megkövetelt, bordázottan szálkás izom kidolgozásában segíthetnek. De figyelme! A láb izmainál előfordul, hogy minél több összehúzódást végeztünk velük, annál inkább hajlamosak a megrövidülésre. Így rendkívül fontos a lábizom nyújtása, a stretching. Az Arnold Schwarzenegger Classic egyik győztese, Kevin Levrone például minden lábizomedzés előtt tízpercet perces stretchinget végez. Az edzés után újból nyújtás következik, de az edzés alatt is szabad nyújtani a megfelelő gyakorlat beiktatásával. Így pl. közvetlenül a lábajlítás gyakorlatok után végezz merev lábú felhúzást állva, vagy „jónapot”-gyakorlatokat a lábbicepsz nyújtásához. A guggolásokat, a Hack-guggolásokat gépen mindig az előírt teljes terjedelemben végezd, lábnyomásnál pedig a térdet teljesen le kell engedni a mellig.

STAR PROFIL: GREG KOVÁCS (1. fotó)

Greg Kovács az 1996-os Kanadai Body building Bajnokság I. helyezettje. Életkor: 27 év
 Mellkas körfogata: 178 cm - Bicepsz körfogata: 66 cm
 Combjának körfogata: 86 cm - Magassága: 185 cm
 Versenysúlya: 136 kg - Versenyek közti súlya: 180 kg
 Vállból nyom: 205 kg - Fekvenyom ferdepadon: 305 kg
 Egykezes evezés: 247 kg - Lábnyomás: 860 kg

A HADIROKKANT SZÖVETSÉG

**minden hónap első hétfőjén
10-14 óráig FOGADÓÓRÁT tart a
turai műv. házban.
Következő: JANUÁR 4.**

ANYAKÖNYVI ADATOK:**Születés:**

<i>Czibula Nándor</i>	(1998. 11. 09.)
<i>Hadrik Lilla</i>	(1998. 10. 03.)
<i>Király Noémi</i>	(1998. 09. 23.)
<i>Lakatos Martin</i>	(1998. 09. 23.)
<i>Pásztor Kristóf</i>	(1998. 10. 27.)
<i>Pintér Richárd</i>	(1998. 09. 11.)
<i>Polgár Patrik</i>	(1998. 10. 03.)
<i>Seres Levente</i>	(1998. 10. 12.)
<i>Szabadka Martin Zsolt</i>	(1998. 09. 18.)
<i>Szénási János</i>	(1998. 09. 17.)
<i>Szokol Bence</i>	(1998. 09. 22.)
<i>Téglás Mátyás</i>	(1998. 09. 19.)

Házasságkötés:

Baranyi László – Molnár Judit
Makó András Csaba – Gólya Judit
Szénási Sándor – Kátai Alíz

Halálozás:

Batta Gyuláné, (79 éves) Szt. István út 62.
sz.: Kis Teréz

Barát Mihály Zoltán (64 éves)
Vácszentlászlói út 50.

Csorba László (70 éves) Verseny u. 17.

Dolányi László Sándor (51 év) Szőlő u. 4.

Dusa Józsefné, (72 éves) Széchenyi u. 28.
sz.: Köles Erzsébet

Kis Mihályné, (79 éves) Kossuth L. út 21
sz.: Tóth Erzsébet

Kovács Sándor (87 éves) Aradi v. útja 87.

Kókai István (57 éves) Alsőerdő sor 23.

Morvai István (51 éves) Sport u. 13.

Peczé József (51 éves) Alsőerdő sor 35.

Petrovics János (58 éves) Aradi v. útja 22.

Rác Kálmánné, (79 éves) Magdolna u. 16.
sz.: Vidák Ilona

Seres Márton (78 éves) Park u. 10.

Sima István (45 éves) Arany J. u. 27/a.

Such Jánosné, (68 éves) Aradi v. útja 87.
sz.: Baráth Mária

Tóth László (61 éves) Verseny u. 1.

Tóth-Máté Jánosné, (81 éves) Szegfű u. 12.
sz.: Erdélyi Erzsébet

TÉJÁKOZTATÓ**ERDŐGAZDÁLKODÓK RÉSZÉRE**

Az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény értelmében legalább tíz évre szóló üzemterv szerint kell gazdálkodni. A körzeti erdőterv elkészítése **állami feladat**, melynek végrehajtásával kapcsolatosan **1999. év folyamán** Igazgatóságunk Tura Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának illetékességi területéhez tartozó **erdőterületeken** terepi felvételeket végez április 1-től október 31-ig. Munkatársainkat a munkák elvégzésére jogosító okirattal (arcképes hatósági igazolvánnyal), míg gépjárműveinket „ERDŐRENDEZÉS” feliratú cégjelzéssel látjuk el. A hatályos jogszabályok értelmében az erdőtulajdonosok „közérdekből tűrni kötelesek” a kár okozásával nem járó valamennyi terepen **folytatott tevékenységünket**, értve ezalatt a birtokra külön engedély nélkül való belépési jogosultságunkat is. Számítunk megértő együttműködésükre. Az erdőterületek határainak a terepen felismerhetőnek kell lenniük. Ennek érdekében az erdőgazdálkodók kötelesek az erdőterületek külső határvonalait, jellemző töréspontjait terepen jól látható módon állandósítani. A határok megjelölhetőek a töréspontokra elhelyezett határdombokkal, a határon álló fákra összeláthatóan 1.3-1.5 m magasságban festett fehér gyűrűvel, vagy 4 m széles határnyiladék vágásával. Felhívom figyelmüket, hogy amennyiben határnyiladék kivágása szükséges, arra előzetesen engedélyt kell kérniük Igazgatóságunktól. A tényleges terepi állapotok (művelési ág, területi határok) és a földnyilvántartási adatok egyezőségének biztosítása az erdőgazdálkodó feladata. **ÁLLAMI ERDÉSZETI SZOLG.**

**Hirdetési és reklámlehetőség a
TURAI HÍRLAPBAN:**

1/1 oldal:	6.000,- Ft
1/2 oldal:	3.000,- Ft
1/4 oldal:	1.500,- Ft
1/8 oldal:	750,- Ft

Hirdetésfelvétel: Bartók Béla Műv. Ház Tura

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Könyvtár, Posta, Piac tér (Átsné), Takarékszövetkezet, Éliás Zoltán (Petőfi tér 7.), Sláger ABC (Zsámboki út), GSZ Pékség, Napsugár Élelmiszerüz. (Régi vásártér 15.), Zagoni Market (Táncsics út 45.), Baranyi & Fiai Kft. „Élelmiszerbolt” (Zsámboki út 35.), Galga ÁFÉSZ 304.sz. ABC (Rákóczi út 26.), Csilla Fotó (Kossuth u. 4.)

TURAI HÍRLAP - kulturális és közéleti havilap

Kiadja: Tura Nagyközség Polgármesteri Hivatala

Felelős kiadó: Tóth István polgármester

Szerkesztőbizottság:

Válóczyné Pásztor Szilvia, Seres Tünde, Takács Pál, Válóczy Ákos
8. évfolyam 9. szám - Nytsz.: B/BHP/567/P/91.

Levél cím: Polgármesteri Hivatal 2194. Tura, Petőfi tér 1.;

Bartók Béla Művelődési Ház 2194. Tura, Bartók tér 3.

Készült: 650 példányban a RO-LA Kft. nyomdaüzemében Valkón

Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor